

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kansainvälisestä yhteistoiminnasta vapausrangaistusten täytäntöönpanossa

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetun lain mukaan voitaisiin vieraan valtion tuomioistuimen määräämä vapausrangaistus panna täytäntöön Suomessa. Täytäntöönpanon siirtäminen Suomeen olisi lakiehdotuksen mukaan mahdollista vain, jos tuomittu on Suomen kansalainen tai hänellä on täällä kotipaikkansa ja hän on suostunut täytäntöönpanon siirtämiseen. Täytäntöönpanon siirtämisen edellytyksenä on myös, että asianomainen vieras valtio on sitä pyytänyt tai suostunut sitä koskevaan Suomen viranomaisen esitykseen. Kun täytäntöönpano määrätään tapahtuvaksi Suomessa, voidaan vieraan valtion tuomioistuimen määräämä seuraamuksen täytäntöönpanoa joko jatkaa sellaisenaan tai muuntaa seuraamus Suomen tuomioistuimessa Suomen laissa vastaavasta rikoksesta säädetyksi vankeusrangaistukseksi. Täytäntöönpano tapahtuu kummassakin tapauksessa niin kuin Suomen tuomioistuimen antaman lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta on säädetty.

Ehdotetussa laissa on vastaavasti säännökset myös siitä, että Suomen tuomioistuimen tuomitsema vankeusrangaistus voidaan jättää täytäntöönpantavaksi siinä vieraassa valtiossa, jonka kansalainen tuomittu on tai jossa hänellä on kotipaikkansa. Edellytyksenä tällöinkin on, että tuomittu on antanut siihen suostumuksensa.

Vieraassa valtiossa määrätyn seuraamuksen täytäntöönpanosta ja Suomessa tuomitun vankeusrangaistuksen jättämisestä täytäntöönpantavaksi vieraassa valtiossa päättäisi Suomen osalta oikeusministeriö.

Ehdotettu laki mahdollistaisi sen, että Suomi voisi liittyä Strasbourgissa vuonna 1983 tehtyyn tuomitujen siirtämisestä koskevaan yleissopimukseen. Lakia voitaisiin soveltaa muihinkin kuin tähän yleissopimukseen osallisiin valtioihin nähdessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan heti kun eduskunta on sen hyväksynyt.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

1.1. Yleistä

Rikoksesta tuomitaan rangaistus useimmiten siinä valtiossa, missä rikos on tehty. Vastaavasti tuomittu rangaistus pannaan täytäntöön siinä valtiossa, missä se on tuomittu. Liikenneyhteyksien kehittyminen sekä matkailun ja ulkomaantyön lisääntyminen ovat omalta osaltaan vaikuttaneet siihen, että entistä useammin rangaistuk-

seen tuomitaan vieraan valtion kansalaisia. Vieraan valtion kansalaiselle tuomitun rangaistuksen täytäntöönpanoon liittyy monia ongelmia täytäntöönpanevan valtion ja myös tuomitun kannalta. Näiden ongelmien vähentämiseksi ja poistamiseksi on valtioiden kesken sovittu järjestelyistä, joiden nojalla vieraassa valtiossa annettu rangaistustuomio voidaan panna täytäntöön tuomitun kotivaltiossa. Pohjoismaiden kesken tällainen mahdollisuus perustuu yhtenäiseen lainsäädäntöön.

1.2. Yhteistoimintalaki

Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annetun lain (326/63, jäljempänä *yhteistoimintalaki*) mukaan Islannin, Norjan, Ruotsin tai Tanskan tuomioistuimen tuomitsema sakko ja eräät muut varallisuutta koskevat seuraamukset sekä vapausrangaistus voidaan pyynnöstä panna täytäntöön Suomessa (1 ja 5 §). Toisen pohjoismaan tuomioistuimen tuomitseman vapausrangaistuksen täytäntöönpano Suomessa edellyttää, että tuomittu täytäntöönpanoon ryhdyttäessä on Suomen kansalainen tai pysyvästi asuu Suomessa taikka, jos tuomittu on ulkomaalainen, että hän pysyvästi asumatta Suomessa oleskelee täällä mainittuna ajankohtana ja toimenpidettä tällöin olosuhteisiin katsoen on pidettävä tarkoituksenmukaisena (5 § 1 mom.). Tuomittu voidaan siis pakolla siirtää Suomeen vain, jos hän on Suomen kansalainen tai asuu täällä pysyvästi. Muuta henkilöä ei voida Suomeen siirtää täytäntöönpanoa varten, mutta jos hänet on tavattu täällä, voidaan rangaistus poikkeuksellisesti panna täällä täytäntöön.

Jos täytäntöönpanopyyntöön suostutaan, on toisessa pohjoismaassa tuomittu vapausrangaistus muunnettava saman pituiseksi vankeusrangaistukseksi (6 §). Rangaistus voidaan panna täytäntöön Suomessa vain, jos se on täytäntöönpanokelpoinen siinä valtiossa, jossa tuomio annettiin (25 § 2 mom.).

Ennen kuin vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa koskevaan pyyntöön voidaan Suomessa suostua, on lain mukaan tuomitulle varattava tilaisuus lausua asiasta, jos se voi vaikeudetta tapahtua (26 § 1 mom.). Ratkaisevaa merkitystä tuomitun mielipiteellä ei ole ja tuomittu voidaan siirtää toiseen pohjoismaahan vasten tahtoaankin.

Yhteistoimintalaissa on säännöksiä myös siitä, että Suomessa tuomittu vankeusrangaistus tai sakon muuntorangaistus voidaan jättää täytäntöönpantavaksi toisessa pohjoismaassa (4 §, 8 § 1 mom. ja 27 §). Siitä, miten Suomen tuomioistuimen tuomitsema rangaistus pannaan täytäntöön asianomaisessa pohjoismaassa, on vastaavasti säädetty sen valtion laissa.

Eri pohjoismaissa voimassa olevan yhdenmukaisen lainsäädännön mukaan millään pohjoismaalla ei ole velvollisuutta panna toisen valtion antamaa tuomiota täytäntöön. Täytäntöönpanomaan viranomainen voi vapaasti harkita, suostuuko se täytäntöönpanoa koskevaan pyyntöön

vai ei. Lakiin ei tämän vuoksi tarvinnut ottaa laajemmin nimenomaisia säännöksiä, millä perusteella täytäntöönpano voidaan evätä. Toisaalta yhdenmukaista lainsäädäntöä valmisteltaessa sovitettiin, että lain edellytykset täyttävään täytäntöönpanopyyntöön yleensä suostutaan, jollei ole erityistä aihetta evätä pyyntöä. Pyyntöön suostuminen merkitsee pohjoismaan tuomioistuimen antaman tuomion hyväksymistä; tästä on seurauksena, ettei siitä teosta, jota tuomio koskee, voi täytäntöönpanomaassa esittää rangaistusvaatimusta (28 §).

Yhteistoimintalainsäädäntöä on pohjoismaissa sovellettu varsin paljon. Toisessa pohjoismaassa, lähinnä Ruotsissa, tuomittuja vapausrangaistuksia pannaan Suomessa täytäntöön vuosittain muutama kymmen. Vastaavasti Suomessa vapausrangaistukseen tuomittuja siirretään toiseen pohjoismaahan vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten parissakymmenessä tapauksessa.

1.3. Rangaistuksen täytäntöönpanoa ja tuomittu siirtämistä koskevat Euroopan neuvoston yleissopimukset

Euroopan neuvostossa ryhdyttiin 1960-luvun alussa selvittämään mahdollisuuksia rikostuomioiden kansainvälisen pätevyyden aikaansaamiseksi. Valmistelutyön tuloksena avattiin 28 päivänä toukokuuta 1970 allekirjoittamista varten asiaa koskeva sopimus (European Convention on the International Validity of Criminal Judgments). Sopimus koskee sopimusvaltioiden annettua rikostuomion pätevyyttä ja täytäntöönpanoa toisessa sopimusvaltiossa. Periaatteena on, että sopimusvaltio rinnastaa toisessa sopimusvaltiossa tuomitun rangaistuksen sen omien tuomioistuinten antamiin rangaistustuomioihin. Sopimus koskee vapaudenmenetystä tarkoittavia seuraamuksia, sakkoja ja menettämisseuraamuksia sekä oikeuksien menettämistä koskevia seuraamuksia.

Mainittu eurooppalaisten rikostuomioiden kansainvälistä pätevyyttä koskeva yleissopimus ei ole täyttänyt sille asetettuja odotuksia. Vain muutama valtio on toistaiseksi ratifioinut sopimuksen: Itävalta, Kypros, Norja, Ruotsi, Tanska ja Turkki. Epäkohtana on pidetty sopimuksessa säännellyn menettelyn monimutkaisuutta. Erityisesti on arvosteltu sitä, ettei vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa voida siirtää sopimuksen nojalla toiseen valtioon riittävän nopeasti ja vaivattomasti.

Euroopan neuvostossa ryhdyttiinkin valmistelemaan sopimusta, jolla luotaisiin yksinkertainen, nopea ja joustava menetelmä ulkomaisten vankien siirtämisestä kotimaahansa. Tuomittujen siirtämistä koskeva yleissopimus (Convention on the Transfer of Sentenced Persons) avattiin allekirjoittamista varten 21 päivänä maaliskuuta 1983 ja se tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1985. Sopimuksen ovat ratifioineet Espanja, Ranska, Ruotsi ja Yhdistynyt Kuningaskunta sekä Euroopan neuvoston ulkopuolisista valtioista Kanada ja Yhdysvallat. Sopimuksen ovat allekirjoittaneet Alankomaat, Belgia, Italia, Itävalta, Kreikka, Kypros, Liechtenstein, Luxemburg, Norja, Portugali, Saksan liittotasavalta, Sveitsi, Tanska ja Turkki. Uusi sopimus poikkeaa vuoden 1970 sopimuksesta erityisesti seuraavissa kohdin:

- sopimus koskee vain vapausrangaistusten täytäntöönpanoa
- sopimuksessa säännelty menettely on yksinkertaisempi, mikä helpottaa sen soveltamista
- täytäntöönpanon siirtämistä voi pyytää tuomion antaneen valtion lisäksi se valtio, joka haluaa huolehtia täytäntöönpanosta
- täytäntöönpanon siirtäminen edellyttää tuomitun suostumusta
- sopimus ei sisällä velvollisuutta osapuolille suostua pyyntöön tuomitun siirtämisestä.

2. Suomen liittyminen tuomittujen siirtämistä koskevaan yleissopimukseen

Pohjoismaisen yhteistoimintalainsäädännön tarpeellisuutta perusteltiin erityisesti niillä epäkohdilla, joita liittyy siihen, kun rikoksenteikijä joutuu suorittamaan vapausrangaistusta vieraassa valtiossa. Kielivaikkeudet voivat kohtuuttomasti saattaa vangin eristettyyn asemaan. Yhteydet omaisiin ja muihin läheisiin voivat katketa tai niiden ylläpito tulla hyvin vaikeaksi. Vangin yhteiskuntaan sopeuttaminen on vaikeampaa vieraassa valtiossa. Mahdollisuudet työpaikan tai asunnon järjestämiseen jäävät vähäisiksi. Edellä mainitut epäkohdat tulevat vielä selvemmin esiin, kun Suomen kansalainen tuomitaan vapausrangaistukseen pohjoismaiden ulkopuolella ja vastaavasti, kun muun kuin jonkin pohjoismaan kansalainen tuomitaan Suomessa vapausrangaistukseen. Asialla on käytännön merkitystä. Jatkuvasti noin kymmenkunta Suomen kansalaista on suorittamassa vankeusrangaistusta tai muuten rikoksen vuoksi vapautensa menettäneen

pohjoismaiden ulkopuolella. Saman verran vieraan valtion kansalaisia suorittaa Suomen vankeiloissa rangaistustaan. Muiden kuin pohjoismaiden kanssa Suomella ei ole voimassa järjestelmää, jolla tuomittu voitaisiin siirtää kotimaahansa suoritamaan rangaistustaan.

Liittymällä tuomittujen siirtämistä koskevaan yleissopimukseen, jäljempänä *yleissopimus*, Suomi voisi tarkoituksenmukaisella ja joustavalla tavalla osaltaan ratkaista niitä ongelmia, joita liittyy ulkomaalaiselle tuomitun vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoon Suomessa ja suomalaisille tuomittujen vankeusrangaistusten täytäntöönpanoon vieraassa valtiossa. Pohjoismaisen yhteistoimintalainsäädännön aikaansaamista helpotti näiden maiden oikeus- ja yhteiskuntajärjestysten samankaltaisuus. Yleissopimukseen nyt osallisten ja siihen mahdollisesti liittyvien valtioiden rikosoikeudellisissa järjestelmissä on paljon enemmän eroavaisuuksia. Niin kuin aiemmin on mainittu yleissopimus ei aseta sopimuspuolille velvollisuutta suostua siirtämispyyntöön. Sopimusvaltio voi kussakin tapauksessa vapaasti harkita, suostuuko se täytäntöönpanon siirtämiseen vai onko esimerkiksi oikeusjärjestelmien tai täytäntöönpanomenettelyn erilaisuudesta johtuvia esteitä täytäntöönpanon siirtämiselle.

Suomen tavoitteena kansainvälisen rikosoikeuden alueella on ollut järjestää ja kehittää kansainvälisluonteisten rikosasioiden oikeudenkäyntiä ja rangaistusten täytäntöönpanoa sekä toisaalta edistää rikoksenteikijän sopeuttamista yhteiskuntaan ja turvata hänen oikeuksiaan. Mainittakoon, että Suomi on liittynyt rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevaan eurooppalaiseen yleissopimukseen (SopS 32/71) sekä keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevaan eurooppalaiseen yleissopimukseen (SopS 30/81). Suomella on lisäksi oikeusapua ja luovuttamista koskevia kahdenkeskisiä sopimuksia usean valtion kanssa. Yleissopimukseen liittyminen olisi yhdenmukainen näiden pyrkimysten kanssa.

Koska Suomi ei ole Euroopan neuvoston jäsen eikä ole osallistunut yleissopimuksen laadintaan, edellyttää Suomen liittyminen yleissopimukseen sen 19 artiklan 1 kappaleen mukaan Euroopan neuvoston ministerineuvoston kutsua. Tällainen kutsu on esitetty Suomelle 16 päivänä joulukuuta 1985. Yleissopimuksen teksti on tämän esityksen liitteenä.

3. Yleissopimuksen sisällöstä

Seuraamuksella tarkoitetaan yleissopimuksessa jokaista tuomioistuimen määräämää rangaistusta tai muuta toimenpidettä, johon sisältyy vapaudenmenetystä määrätyn tai määräämättömäksi ajaksi rikoksen johdosta (1 artiklan a kohta). Sopimus eroaa vuoden 1970 sopimuksesta ja pohjoismaisesta yhteistoimintalainsäädännöstä siinä, että sitä sovelletaan vain vapaudenmenetyksen käsittäviin seuraamuksiin. Merkitystä ei ole sillä, onko täytäntöönpano alkanut vai ei.

Tuomiolla tarkoitetaan sopimuksessa tuomioistuimen päätöstä tai muuta toimenpidettä, jolla seuraamus on määrätty (1 artiklan b kohta), *tuomiovaltiolla* sitä valtiota, jossa seuraamus on määrätty henkilölle, joka voidaan siirtää tai on siirretty (1 artiklan c kohta), sekä *täytäntöönpanovaltiolla* sitä valtiota, johon tuomittu voidaan seuraamuksen suorittamista varten siirtää tai on siirretty (1 artiklan d kohta).

Sopimuksen 2 artikla sisältää yleisiä periaatteita. Niin kuin on todettu sopimus ei aseta siihen osallisille velvollisuutta suostua täytäntöönpanon siirtämiseen. Sopimuksen mukaan sopimuspuolet kuitenkin sitoutuvat tarjoamaan toisilleen mahdollisimman laajaa yhteistyötä siirrettäessä tuomittuja yleissopimuksen määräysten mukaisesti. Tässä kohden on ilmaistu siis sopimuksen keskeinen tavoite; pyritään siihen, että tuomio pannaan täytäntöön tuomitun kotivaltiossa. Sopimus poikkeaa vuoden 1970 sopimuksesta ja pohjoismaisesta yhteistoimintalainsäädännöstä siinä, että pyynnön siirtämisestä voi tuomiovaltion lisäksi tehdä myös täytäntöönpanovaltio. Tämä mahdollisuus perustuu siihen käsitykseen, että täytäntöönpanovaltio voi haluta saada tuomitun siirretyksi kotivaltionsa esimerkiksi tuomitun perheolosuhteista tai muista sosiaalisista seikoista johtuvista syistä. Tuomittu itse ei voi pyytää siirtämistä. Hän voi kuitenkin 2 artiklan 2 kappaleen mukaan ilmaista tuomiovaltiolle tai täytäntöönpanovaltiolle halukkuutensa tulla siirretyksi yleissopimuksen mukaisesti.

Siirtämisen edellytyksenä on 3 artiklan mukaan, että tuomittu on täytäntöönpanovaltion kansalainen, että tuomio on lopullinen ja että tuomitulla on siirtämispyyntöä vastaanottaessa suorittamatta vähintään kuusi kuukautta seuraamuksesta. Edellytyksenä on lisäksi, että tuomittu tai hänen laillinen edustajansa on antanut suostumuksensa siirtämiseen, että teko, josta tuomio on määrätty, on rangaistava myös täytäntöönpano-

novaltiossa sekä että tuomiovaltio ja täytäntöönpanovaltio ovat sopineet siirtämisestä.

Poikkeustapauksissa sopimuspuolet voivat sopia siirtämisestä, vaikka seuraamuksesta on suoritamatta vähemmän kuin kuusi kuukautta (3 artiklan 2 kappale). Tätä poikkeussääntöä pidettiin tarpeellisenä niitä tapauksia varten, joissa yhteiskuntaan sopeuttamista pidetään mahdollisena lyhyemmästäkin vapausrangaistuksesta tai joissa siirtäminen voidaan toimittaa nopeasti ja vähin kustannuksin, esimerkiksi naapurivaltioiden kesken.

Jokainen valtio voi milloin tahansa määritellä, mitä se omalta osaltaan tarkoittaa kansalaisella sopimusta sovellettaessa (3 artiklan 4 kappale). Esimerkiksi Ruotsi on antanut selityksen, jonka mukaan se pitää kansalaisena sopimusta sovellettaessa omien kansalaistensa lisäksi myös Ruotsissa pysyvästi asuvia ulkomaan kansalaisia.

Se, että tuomitun siirtämiseen vaaditaan tuomitun suostumus, on sopimuksen keskeisiä periaatteita. Sopimuksella pyritään tuomitun edun mukaiseen ratkaisuun ja sopeuttamaan tuomittu yhteiskuntaan. Sopimuksen tarkoitus tuskin voi toteutua, jos tuomittu siirretään vastoin hänen tahtoaan.

Sopimuksen 4 artiklassa on määräyksiä siitä, mitä tietoja sopimuksen johdosta on menettelyn eri vaiheissa annettava. Artiklan 1 kappale koskee tietojen antamista sopimuksesta tuomitulle sekä 2-4 kappale tietojen vaihtoa tuomiovaltion ja täytäntöönpanovaltion kesken sen jälkeen, kun tuomittu on ilmaissut halukkuutensa tulla siirretyksi. Artiklan 5 kappale vuorostaan koskee tietojen antamista tuomitulle niistä toimenpiteistä tai päätöksistä, joihin on ryhdytty tai joita on tehty mahdollisen siirtämisen vuoksi.

Sopimusvaltiot pitävät yhteyttä keskenään oikeusministeriöidensä välityksellä, ellei sopimuspuoli ole ilmoittanut noudattavansa muuta yhteydenpitojärjestystä. Siirtämispyynnön vastaanottaneen valtion on viipymättä ilmoitettava pyynnön esittäneelle valtiolle, suostuuko se pyydettyyn siirtämiseen (5 artikla).

Sopimuksen 6 artiklassa on määräyksiä siitä, mitä asiakirjoja sopimusvaltioiden on toimitettava toisilleen. Täytäntöönpanovaltion on pyynnöstä toimitettava tuomiovaltiolle asiakirja tai selitys, josta ilmenee, että tuomittu on sen valtion kansalainen, jäljennös täytäntöönpanovaltion asianomaisista rikoslain kohdista sekä selvitys siitä, kumpaa 9 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettua täytäntöönpanomenettelyä täytäntöönpanovaltion on tarkoitus noudattaa. Jos täytäntöönpanon

siirtämistä pyydetään, on vuorostaan tuomiovaltion toimitettava täytäntöönpanovaltiolle muun muassa jäljennös tuomiosta, tietoja täytäntöönpanosta sekä selvitys siitä, suostuuko tuomittu siirtämiseen. Näitä tietoja toinen valtio voi pyytää myös ennen kuin pyyntö siirtämisestä tai päätös siirtämiseen suostumisesta on tehty.

Sopimuksen 7 artiklan mukaan tuomiovaltion on varmistettava, että tuomittu antaa suostumuksensa vapaaehtoisesti ja tietoisena sen oikeudellisista seurauksista.

Siirtämisen oikeusvaikutuksista määrätään 8 ja 9 artiklassa. Jotta tuomittu ei joudu suorittamaan samasta rikoksesta seuraamusta useammin kuin kerran, on tuomiovaltion keskeytettävä täytäntöönpano, kun täytäntöönpanovaltion viranomaisen on ottanut tuomitun huostaansa (8 artiklan 1 kappale). Tuomiovaltio ei samasta syystä saa enää panna seuraamusta täytäntöön, jos täytäntöönpanovaltio katsoo, että seuraamus on jo kokonaan pantu täytäntöön (8 artiklan 2 kappale).

Sopimuksen 9 artiklan 1 kappaleen mukaan täytäntöönpanovaltiolla on valittavanaan kaksi eri menetelmää tuomion täytäntöönpanossa: se voi joko jatkaa seuraamuksen täytäntöönpanoa välittömästi tai tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen päätöksen perusteella 10 artiklassa mainituin ehdoin taikka muuntaa seuraamuksen tuomioistuimen tai hallintomenettelyssä samasta rikoksesta täytäntöönpanovaltiossa määrättyksi seuraamukseksi. Seuraamus pannaan täytäntöön täytäntöönpanovaltion lain mukaan ja vain tämä valtio on toimivaltainen tekemään täytäntöönpanoa koskevat tarpeelliset päätökset. Sopimusvaltio voi 3 artiklan 3 kappaleen mukaan antaa selityksen, jolla se ilmoittaa olevansa soveltamatta jompaakumpaa edellä tarkoitettua menettelyä.

Milloin täytäntöönpanovaltio on valinnut täytäntöönpanon jatkamisen menettelyn, se on sidoksissa tuomiovaltiossa määrätyn seuraamuksen laatuun ja kestoon (10 artiklan 1 kappale). Jos tuomiovaltiossa määrätty seuraamus kuitenkin laadultaan tai kestoltaan on ristiriidassa täytäntöönpanovaltion lainsäädännön kanssa tai jos tämän valtion lainsäädäntö sitä vaatii, täytäntöönpanovaltio voi tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen päätöksellä muuttaa seuraamuksen lainsäädännössään samantapaisesta rikoksesta määrättyyn rangaistukseen tai toimenpiteeseen. Tällöin kuitenkin rangaistus tai seuraamus ei saa laadultaan eikä kestoltaan olla ankarampi kuin tuomiovaltion määräämä seuraamus eikä myös-

kään ylittää täytäntöönpanovaltion lain enimmäisrangaistusta (10 artiklan 2 kappale).

Sopimuksen 11 artiklassa säännellään seuraamuksen muuntamista. Tässä tapauksessa ei tuomiovaltiossa määrätyn seuraamuksen täytäntöönpanoa sellaisenaan jatketa, vaan se muunnetaan samasta rikoksesta täytäntöönpanovaltiossa määrättäväksi seuraamukseksi. Sopimuksessa asetetaan täytäntöönpanovaltion viranomaiselle ehtoja, joita seuraamusta muunnettaessa on noudatettava. *Ensinnäkään* täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomaisen ei voi puuttua siihen, mitä tuomiovaltiossa annettun tuomion mukaan asiassa on katsottu selvitetyn. *Toiseksi* vapaudenmenetystä sisältävää seuraamusta ei saa muuttaa maksuseuraamukseksi. *Kolmanneksi* seuraamuksesta on vähennettävä se aika, jonka tuomittu on ollut vapautensa menettäneenä. *Neljanneksi* tuomitun rikosoikeudellista asemaa ei saa heikentää. Tämä kielto ei liity pelkästään seuraamuksen kestoon, joka ei siis voi ylittää tuomiovaltiossa määrättyä, vaan myös seuraamuksen lajiin. Lisäksi täytäntöönpanovaltio ei sopimuksen mukaan ole velvollinen noudattamaan niitä vähimmäisrangaistuksia, jotka tehdyn rikoksen tai tehtyjen rikosten osalta ovat siellä voimassa.

Seuraamusta muunnettaessa on sopimuksen nimenomaisen määräyksen mukaan noudatettava täytäntöönpanovaltion lainsäädännössä säädettyä menettelyä. Jos muuntamisen menettely tapahtuu sen jälkeen, kun tuomittu on siirretty, täytäntöönpanovaltion on 11 artiklan 2 kappaleen mukaan pidettävä tuomittua säilössä tai muulla tavoin varmistettava hänen läsnäolonsa täytäntöönpanovaltiossa, kunnes muuntamisen menettelyssä on annettu ratkaisu.

Sopimuksen 12 artiklan mukaan tuomiovaltio ja täytäntöönpanovaltio voi myöntää armahduksen tai muuttaa seuraamusta lievemmän laatuiseksi perustuslakinsa ja muiden oikeussäännösten nojalla. Vain tuomiovaltio voi antaa 13 artiklan nojalla päätöksen tuomioon tehdyn muutoksenhakemuksen johdosta.

Täytäntöönpanovaltion on 14 artiklan mukaan lopetettava täytäntöönpano heti, kun se saa tiedon tuomiovaltiossa tehdystä päätöksestä tai toimenpiteestä, jonka mukaan seuraamusta ei enää voida panna täytäntöön.

Sopimuksen 15 artiklassa on määrättyä siitä, mitä tietoja täytäntöönpanovaltion on annettava tuomiovaltiolle täytäntöönpanon johdosta. Sopimuksen 16 artiklassa on kauttakulkua koskevia määräyksiä. Pääsääntö on, että sopimuspuolen on suostuttava tuomitun siirtämistä alueensa

kautta koskevaan toisen sopimuspuolen tekemään pyyntöön. Sopimuksen 17-25 artiklassa on määräyksiä käytettävästä kielestä, sopimuksen soveltamisesta aiheutuvista kustannuksista, sopimuksen voimaantulosta, sopimukseen liittymisestä sekä sopimuksen ajallisesta ja alueellisesta soveltamisesta sekä varaumien tekemisestä samoin kuin muita tavanomaisia loppumääräyksiä.

4. Sopimukseen liittymisen edellyttämät muutokset lainsäädäntöön

Jotta Suomessa tuomittu vapausrangaistus voitaisiin jättää täytäntöönpantavaksi toisessa valtiossa tai vastaavasti vieraassa valtiossa tuomittu vapausrangaistus voitaisiin panna täytäntöön Suomessa, on tästä oltava säännökset laissa. Nykyisin tällaisia säännöksiä on vain yhteistoimintalaissa, joka koskee täytäntöönpanoa Suomessa ja muussa pohjoismaassa. Koska sopimuksessa on osallisena muitakin valtioita kuin pohjoismaat, edellyttää sopimukseen liittyminen jo tämänkin vuoksi erityistä lakia, jolla poistetaan sopimuksen määräysten ja lainsäädäntömmen kesken vallitseva ristiriita. Sopimuksen valtiosisäisessä voimaan saattamisessa on tässä tapauksessa käytettävissä kaksi eri menetelmää: voitaisiin säätää joko laki, jolla hyväksytään sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset, tai erityinen asiasisältöinen laki, johon otettavilla säännöksillä poistetaan sopimuksen määräysten ja Suomen lainsäädännön välinen ristiriita ja joilla mahdollistetaan se, että eduskunnan ei tarvitse hyväksyä sopimuksen määräyksiä lailla.

Mahdollista on, että Suomi tulee vastaisuudessa tekemään kahdenkeskisiä tuomitun siirtämistä koskevia sopimuksia muidenkin kuin mainittuun tuomitun siirtämistä koskevaan yleissopimukseen osallisten valtioiden kanssa. On perusteltua, että tällaisissakin tapauksissa vapausrangaistukseen tuomitun siirtämisen edellytykset ja siirtämisessä käytettävä menettely olisivat ainakin keskeisiltä osiltaan samanlaiset kuin eurooppalaisen yleissopimuksen mukaan. Erityisen vapausrangaistusten siirtämistä koskevan yleisen lain etuna olisi se, että mahdolliset myöhemmät kahdenkeskiset sopimukset voidaan saattaa voimaan ilman, että joka tapauksessa asianomaisen sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset olisi erikseen lailla hyväksyttävä. Kansalaisten ja viranomaisten on lisäksi helpompi saada selville asiaa koskevat oikeusohjeet asiasisältöisestä laista kuin

sopimuksesta. Vastaavaa menetelmää noudattaen on säännelty rikoksentehtäjäin luovuttaminen. Siitä on säädetty yleinen laki (laki rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta, 456/70), ja rikoksentehtäjäin luovuttamista koskevat sopimukset on voitu saattaa voimaan asetuksella.

Edellä mainituista syistä ja koska sopimuksen voimaansaattaminen edellyttää täydentävää sisäistä lainsäädäntöä, esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki kansainvälisestä yhteistoiminnasta vapausrangaistuksen täytäntöönpanossa. Lakiin otettaisiin sellaiset tarpeelliset säännökset, joiden nojalla Suomessa tuomittu vankeusrangaistus voidaan jättää täytäntöönpantavaksi vieraassa valtiossa ja vieraassa valtiossa tuomittu rangaistus voidaan panna täytäntöön Suomessa yleissopimuksen tai Suomen jonkin muun valtion kanssa tekemän sopimuksen mukaisesti. Kussakin tapauksessa olisi tietenkin tarkoin harkittava, onko siirtäminen tarkoituksenmukaista ja tuomitun edun mukaista. Joskus voi ilmetä tarvetta, että tuomittu siirretään Suomesta sellaiseen valtioon tai Suomeen sellaisesta valtiosta, jonka kanssa Suomella ei ole asiasta sopimusta. Tämän vuoksi ei ole pidetty välttämättömänä asettaa siirtämisen edellytykseksi sopimusta.

Ehdotettu laki koskisi niin kuin yleissopimuskin vain vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa. Muunlaisten seuraamusten kansainväliseen täytäntöönpanoon liittyvät kysymykset jäävät erikseen ratkaistaviksi.

Tuomitun siirtämistä koskevat edellytykset vastaisivat keskeisiltä osiltaan aiemmin selostettuja yleissopimuksen määräyksiä. Eräissä kohdin näistä edellytyksistä on lakiehdotuksessa poikettu. Sopimuksen 3 artiklan 1 kappaleen a kohdan mukaan siirtämisen edellytyksenä on, että tuomittu on täytäntöönpanovaltion kansalainen. Saman artiklan 4 kappaleen mukaan sopimusvaltio voi milloin tahansa Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetussa selityksessä määritellä, mitä se omalta osaltaan tarkoittaa kansalaisella sopimusta sovellettaessa.

Yhteistoimintalain mukaan muussa pohjoismaassa tuomittu vapausrangaistus voidaan panna täytäntöön Suomessa, jos tuomittu on täytäntöönpanoon ryhdyttyäessä Suomen kansalainen tai pysyvästi asuu Suomessa. Eräin edellytyksin muutakin ulkomaalaista koskeva tuomio voidaan tällä panna täytäntöön. Vastaavasti voidaan Suomessa tuomittu vankeusrangaistus panna täytäntöön muussa pohjoismaassa, muun muassa silloin, kun tuomittu pysyvästi asuu asianomaisessa pohjoismaassa.

Tarkoituksenmukaista olisi, että Suomessa tuomittu vankeusrangaistus voitaisiin panna täytäntöön sopimusvaltiossa paitsi silloin, kun tuomittu on tämän valtion kansalainen, myös silloin kun tuomittu asuu pysyvästi tässä valtiossa. Vastaavasti Suomessa tulisi voida panna täytäntöön sopimusvaltion tuomitsema vapausrangaistus, jos tuomittu asuu pysyvästi Suomessa. Näissä tapauksissa tuomitun yhteys täytäntöönpanovaltioon on niin läheinen, että siirtämistä usein voidaan pitää perusteltuna. Tarkoitus onkin, että Suomi antaa sopimukseen liittyessään selityksen, jossa se ilmoittaa tarkoitettavansa kansalaisella myös ulkomaan kansalaista, jolla on kotipaikkansa täytäntöönpanovaltiossa. Tämä kansalaisuuden laajempi määrittely sisällytettäisiin myös ehdotettuun lakiin.

Siirtäminen on yleissopimuksen mukaan mahdollista vain, jos tuomitulla on siirtämispyyntöä vastaanotettaessa suorittamatta vielä vähintään kuusi kuukautta seuraamuksesta. Poikkeustapauksissa siirtämisestä voidaan sopia vaikka seuraamuksesta on suorittamatta vähemmän kuin edellä on sanottu. Ei ole mitään periaatteellista eikä yleensä käytännöllistäkään estettä Suomen kannalta sille, että tuomittu voitaisiin siirtää täytäntöönpanoa varten Suomesta tai Suomeen silloinkin, kun tuomitulla on suorittamatta rangaistuksestaan vähemmän kuin kuusi kuukautta. Yhteistoimintalaissakaan ei tällaista vähimmäisajakaa ole asetettu. Milloin yksittäistapauksessa tuomitun siirtämistä ei voida pitää perusteltuna, voidaan siirtämistä koskeva pyyntö jättää tekemättä tai olla siihen suostumatta. Edellä sanotun vuoksi ei lakiin ehdoteta otettavaksi säännöstä tuomitun suorittamatta olevan rangaistuksen vähimmäismäärästä. Yleissopimusta tai muuta vieraan valtion kanssa tehtyä sopimusta sovellettaessa olisi kuitenkin noudatettava, mitä siinä on määrätty rangaistuksen vähimmäisajasta.

Sopimuksen mukaan tuomitun siirtäminen vaatisi aina tuomitun suostumuksen. Tästä vaatimuksesta ei ehdotetussa laissa ole luovuttu. Tuomittua ei voitaisi lakiehdotuksen mukaan missään tapauksessa siirtää ilman suostumustaan. Tässä suhteessa laki siis poikkeaa pohjoismaisesta yhteistoimintalaista, joka jäisi edelleen sovellettavaksi.

Tuomitun siirtämistä koskevien asioiden käsittely ja ratkaiseminen tulisi ehdotuksen mukaan kuulumaan oikeusministeriölle, joka on ylin vankeinhoitoviranomainen. Tätä voidaan pitää perusteltuna myös niiden tehtävien vuoksi, joita ministeriöllä ennestään on kansainvälisen rikosoi-

keuden alaan liittyvistä kysymyksistä huolehtivana viranomaisena. Oikeusministeriöllä olisi lakiehdotuksen mukaan valta päättää siitä, saadaanko toisessa valtiossa määrätty vapaudenmenetystä koskeva seuraamus panna täytäntöön Suomessa ja vastaavasti, voidaanko Suomen tuomioistuimen tuomitsema vankeusrangaistus jättää täytäntöönpanotavaksi vieraassa valtiossa.

Sopimuksen mukaan täytäntöönpanossa on kaksi eri vaihtoehtoa: seuraamuksen täytäntöönpanoa joko jatketaan suoraan tai tuomiovaltiossa tuomittu seuraamus muunnetaan täytäntöönpanovaltiossa siellä samanlaisesta rikoksesta määrättäväksi seuraamukseksi. Lakiin ei otettaisi mitään säännöksiä siitä, kumpaa menettelyä olisi kulloinkin noudatettava. Harkintavalta asiassa jäisi oikeusministeriölle. Milloin toisessa maassa tuomittu seuraamus vastaa sisällöltään Suomen vankeusrangaistusta, on tällöin tietenkin perusteltua sellaisenaan vain jatkaa seuraamuksen täytäntöönpanoa Suomessa.

Milloin seuraamuksen ei sitä vastoin voida katsoa vastaavan Suomen vankeusrangaistusta, on tällöin käytettävä muuntamisenmenettelyä. Muuntamisenmenettely on luonteeltaan rangaistuksen määräämistöimintaa ja se luontuu sopivimmin tuomioistuimelle.

Näin ollen kun oikeusministeriö on päättänyt, että seuraamus muunnetaan, tulisi tuomioistuimen virallisen syyttäjän vaatimuksesta määrätä uusi seuraamus soveltaen Suomen lain kysymyksessä olevaan tekoon soveltuvia rangaistussäännöksiä. On korostettava, että tuomioistuimen tehtävä rajoittuu vain seuraamuksen määräämiseen. Tuomioistuin ei saisi uudelleen tutkia, onko tuomittu syyllistynyt asiassa rikokseen. Seuraamuksen määräämisestäkin otettaisiin lakiin eräitä tuomioistuimen harkintavaltaa rajoittavia sopimuksen edellyttämiä säännöksiä. Tuomioistuin ei saisi määrätä ankarampaa rangaistusta kuin vieraassa valtiossa on määrätty. Jos Suomen lain mukainen vähimmäisrangaistus teosta on ankarampi kuin tuomiovaltiossa määrätty seuraamus, olisi tuomioistuimen tällöin poikettava tässä kohden rangaistusasteikosta ja tuomittava seuraamus vähimmäisrangaistusta lievempänä. Tuomioistuimen olisi lisäksi vähennettävä seuraamuksesta se aika, jonka tuomittu on rikoksen vuoksi ollut vapautensa menettäneenä, joko Suomessa tai vieraassa valtiossa.

Yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi on pidetty tarkoituksenmukaisena, että toimivaltainen tuomioistuin tämän lain mukaan kuulu-

vissa asioissa olisi ensimmäisessä asteessa Helsingin raastuvanoikeus.

Vankeudeksi muunnettu seuraamus pantaisiin täytäntöön niin kuin Suomen tuomioistuimen antaman lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta on säädetty. Tämä merkitsee muun ohella sitä, että tuomittuun sovelletaan Suomen laissa olevia säännöksiä ehdonalaiseen vapauteen päättämisestä.

5. Varaukset ja selitykset

Sopimuksen 3 artiklan 4 kappaleen mukaan sopimusvaltio voi Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetussa selityksessä määritellä, mitä se omalta osaltaan tarkoittaa kansalaisella sopimusta sovellettaessa. Niin kuin aikaisemmin on todettu, tarkoitus on, että Suomi antaisi selityksen, jossa se ilmoittaa tarkoittavansa kansalaisella paitsi kunkin maan omia kansalaisia myös muita ulkomaalaisia, joilla on kotipaikkansa täytäntöönpanovaltiossa.

Yleissopimus tarjoaa kaksi eri mahdollisuutta täytäntöönpanovaltiolle panna täytäntöön sopimusvaltiossa tuomittu seuraamus: täytäntöönpanon jatkamisen ja seuraamuksen muuntamisen. Sopimuksen 3 artiklan 3 kappaleen mukaan sopimusvaltio voi liittyessään sopimukseen Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetulla selityksellä ilmoittaa aikovansa jättää soveltamatta jompaakumpaa menettelyä suhteessaan muihin sopimuspuoliin. Tällaisen varauksen tekeminen Suomen osalta ei ole tarpeen. Jos Suomi varauksella sulkee pois toisen menettelytavan, ei Suomi voisi siirtää tuomittua sellaiseen valtioon tai ottaa tuomittua vastaan sellaisesta valtiosta, joka puolestaan on sulkenut pois toisen menettelytavan soveltamisen. Tämä voisi heikentää sopimuksen toimivuutta.

Sopimuksen 5 artiklan 2 kappaleen mukaan siirtämispyynnöt ja vastaukset niihin toimitetaan sopimusvaltioiden oikeusministeriöiden välityksellä. Saman artiklan 3 kappaleen mukaan sopimuspuoli voi Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetulla selityksellä ilmoittaa noudattavansa muuta yhteydenpitojärjestystä. Kun oikeusministeriö olisi Suomessa keskeinen sopimusta soveltava viranomainen, ei selityksen antaminen ole tarpeen.

Sopimuksen 16 artiklassa on määräyksiä kauttakulun myöntämisestä. Pääsääntö on, että sopi-

musvaltion ei tarvitse pyytää toiselta sopimusvaltiolta suostumusta kuljettaa tuomittua tämän alueen kautta, jos siirto tapahtuu lentoteitse sopimuspuolen alueen kautta eikä välilaskua tälle alueelle ole tarkoitus tehdä. Sopimusvaltio voi kuitenkin muun muassa sopimukseen liittyessään Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetulla selityksellä vaatia, että sille ilmoitetaan jokaisesta tällaisesta sen alueen kautta tapahtuvasta siirtämisestä. Suomen osalta ei ole syytä antaa tällaista selitystä.

Sopimuksen 17 artiklasta ilmenee, että pyynnöt ja ilmoitukset sopimuksen perusteella tehdään sen sopimuspuolen kielellä, jolle tiedot toimitetaan tai jommallakummalla Euroopan neuvoston virallisella kielellä (englanti ja ranska). Artiklan 3 kappaleen mukaan sopimusvaltio voi vaatia, että siirtämispyyntöihin ja niiden liitteisiin liitetään käännös sen omalle kielelle. Suomi on liittyessään viime vuosina kansainvälistä oikeusapua koskeviin yleissopimuksiin vaatinut, että oikeusapupyynnöt Suomen viranomaisille on laadittava suomen-, ruotsin- tai englanninkielellä taikka niihin on liitettävä käännös jollekin näistä kielistä. Euroopan neuvoston toista virallista kieltä, ranskaa, ei siis ole toistaiseksi hyväksytty. Tuomitun siirtämistä koskevat pyynnöt tulevat kaikki oikeusministeriölle. Tapauksia tuskin on niin paljon, että käännösten hankkiminen ranskankielisistä pyynnöistä tulisi tuottamaan vaikeuksia. Tämän vuoksi on katsottu, että myös ranskankielisiin pyyntöihin voitaisiin suostua.

6. Esityksen henkilöstö- ja organisaatoriset vaikutukset

Ilmeistä on, ettei sopimukseen liittyminen tule aiheuttamaan sanottavia muutoksia Suomessa täytäntöönpantavien vankeusrangaistusten määrään. Näin ollen sopimukseen liittyminen ei edellytä vankeinhoitohenkilöstön määrän lisäämistä. Pelkästään oikeusapupyynnöjen käsittely ja ratkaiseminen oikeusministeriössä ei edellytä myöskään ministeriön henkilöstön lisäämistä.

7. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole sanottavia taloudellisia vaikutuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1.1. Yleisiä säännöksiä

1 §. Pykälään on otettu yleissäännös, jonka mukaan vieraan valtion tuomioistuimen määräämä vapaudenmenetystä tarkoittava seuraamus voitaisiin ehdotetun lain säännösten mukaisesti panna täytäntöön Suomessa ja Suomen tuomioistuimen tuomitsema vankeusrangaistus jättää täytäntöönpantavaksi vieraassa valtiossa. Lain soveltamisen edellytyksenä ei olisi, että Suomen ja asianomaisen vieraan valtion välillä olisi voimassa asiaa koskeva valtiosopimus.

2 §. Pykälään on otettu nimenomainen säännös siitä, että Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annettua lakia voitaisiin soveltaa ehdotetun lain estämättä. Näin siinäkin tapauksessa, että Suomi ja asianomainen muu pohjoismaa on yleissopimuksen osapuoli. Tämä ei olisi ristiriidassa yleissopimuksen kanssa. Yleissopimuksen 22 artiklan 2 kappaleeseen sisältyy määräys, jonka mukaan sellaiset sopimuspuolet, jotka ovat jo keskenään tehneet tuomitusten siirtämistä koskevan sopimuksen tai muulla tavalla järjestäneet suhteensa tällä alalla tai myöhemmin niin tekevät, voivat yleissopimuksen sijasta soveltaa tekemäänsä sopimusta tai järjestelyä.

1.2. Vieraassa valtiossa määrätyn seuraamuksen täytäntöönpano Suomessa

1.2.1. Edellytykset

3 §. Pykälässä on mainittu ne edellytykset, joiden vallitessa vieraan valtion tuomioistuimen määräämä vapaudenmenetystä tarkoittava seuraamus voitaisiin panna täytäntöön Suomessa.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan täytäntöönpanon edellytyksenä olisi, että tuomittu on Suomen kansalainen tai että hänellä on kotipaikkansa täällä. Niin kuin yleisperusteluissa on mainittu Suomella on tarkoitus liittyessään yleissopimukseen antaa sen 3 artiklan 4 kappaleen mukaan selitys, jonka mukaan Suomi sopimusta soveltaessaan tarkoittaa kansalaisellaan Suomen kansalaisen lisäksi myös sitä, joka ei ole Suomen kansalainen mutta jolla on kotipaikkansa Suomessa.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan täytäntöönpanon edellytyksenä olisi lisäksi, että tuomio on saanut lainvoiman ja että se on täytäntöönpanokelpoinen siinä valtiossa, jossa se on annettu.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan täytäntöönpanon edellytyksenä olisi, että tuomittu on suostunut siihen, että seuraamus pannaan täytäntöön Suomessa. Niin kuin yleisperusteluissa on todettu ehdotetun lain tavoitteena on antaa Suomen kansalaiselle ja sille, joka ei ole Suomen kansalainen, mutta jolla on kotipaikkansa täällä, mahdollisuus suorittaa hänelle vieraassa valtiossa tuomittu vapaudenmenetystä tarkoittava seuraamus Suomessa, jos hän niin haluaa. Sitä vastoin ehdotetun lain mukaan ei missään tapauksessa voitaisi panna Suomessa täytäntöön vieraassa valtiossa määrättyä seuraamusta ilman, että tuomittu itse on suostunut siihen. Ennen kuin vieraassa valtiossa tuomittu seuraamus ehdotetun lain mukaan määrätään täytäntöönpantavaksi Suomessa olisi tietenkin varmistauduttava siitä, että tuomittu on antanut suostumuksensa vapaaehtoisesti ja täysin tietoisena sen oikeudellisista seurauksista. Tarkempia säännöksiä tästä voidaan antaa lakia alemmanasteisilla säädöksillä. Tässä yhteydessä voidaan todeta, että tuomiovaltion on yleissopimuksen 7 artiklan 2 kappaleen mukaan varattava täytäntöönpanovaltiolle tilaisuus varmistaa konsulin tai muun täytäntöönpanovaltion virkamielen välityksellä, että tuomittu on antanut suostumuksensa vapaaehtoisesti ja täysin tietoisena sen oikeudellisista seurauksista.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan olisi täytäntöönpanon edellytyksenä lisäksi, että teko, josta seuraamus on määrätty, on sellainen, että se täällä tehtynä olisi Suomen lain mukaan rikos. Täytäntöönpano Suomessa olisi mahdollista siinäkin tapauksessa, ettei teko sellaisenaan vaan ainoastaan tekotyyppi on Suomen lain mukaan rikos. Niinpä esimerkiksi seuraamus, joka on tuomittu vieraan valtion vero- tai valuuttalainsäädännön rikkomisesta, voitaisiin täällä panna täytäntöön, jos samanlainen teko kohdistuneena Suomen vero- tai valuuttalainsäädäntöä vastaan olisi täällä rikos. Tämä seikka on ilmaistu käyttämällä sanontaa, että teko *vastaavanlaisissa olosuhteissa Suomessa* tehtynä olisi rikos. Vastaavaa sanontaa on käytetty myös rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain (456/70) 4 §:n 1 momentissa.

Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan täytäntöönpano edellyttäisi aina, että vieras valtio, jossa seuraamus on määrätty, on sitä pyytänyt tai Suomen oikeusministeriön pyynnöstä on siihen suostunut.

Pykälän 2 momentin mukaan vieraassa valtiossa määrättyä seuraamusta ei saisi panna Suomessa täytäntöön, jos syyte siitä rikoksesta, josta seuraamus on määrätty, on täällä vireillä tai lainvoimaisella tuomiolla ratkaistu taikka jos oikeuskansleri on määrännyt syytteen nostettavaksi tuosta rikoksesta. Vastaavanlainen säännös sisältyy yhteistointalain 25 §:ään.

1.2.2. Menettely

4 §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan oikeusministeriö voisi pyytää vieraalta valtiolta, että siellä tuomittu seuraamus saadaan panna täytäntöön Suomessa. Pyyntö voitaisiin tehdä riippumatta siitä, onko tuomittu jo ryhtynyt suorittamaan seuraamustaan vieraassa valtiossa.

5 §. Pykälään on otettu säännös, jonka mukaan oikeusministeriön asiana on päättää vieraassa valtiossa määrätyn seuraamuksen täytäntöönpanosta Suomessa. Oikeusministeriö voisi päättää asiasta sekä silloin, kun se valtio, jossa tuomio on annettu, on suostunut oikeusministeriön sille tekemään pyyntöön, että silloin, kun oikeusministeriö suostuu sanotun valtion tekemään pyyntöön.

6 §. Niin kuin yleisperusteluissa on mainittu täytäntöönpanovaltiolla on yleissopimuksen 9 artiklan 1 kappaleen mukaan valittavanaan kaksi eri menetelmää vieraassa valtiossa tuomitun seuraamuksen täytäntöönpanossa. Pykälään on otettu perussäännös näistä menetelmistä. Sen mukaan oikeusministeriön on 1) joko noudattaen, mitä lakiehdotuksen 7 §:ssä on säädetty, annettava tarpeelliset määräykset vieraassa valtiossa annetun seuraamuksen täytäntöönpanosta Suomessa (*täytäntöönpanon jatkaminen*) tai 2) ryhdyttävä toimenpiteisiin vieraassa valtiossa määrätyn seuraamuksen muuntamiseksi vankeusrangaistukseksi siten kuin lakiehdotuksen 8-14 §:ssä on säädetty (*seuraamuksen muuntaminen*).

1.2.3. Täytäntöönpanon jatkaminen

7 §. Pykälään otettaisiin säännökset täytäntöönpanon jatkamisesta. Täytäntöönpanon jatka-

minen tulee kysymykseen silloin, kun vieraassa valtiossa määrätty seuraamus yleisesti ottaen vastaa Suomessa tuomittua vankeusrangaistusta. Jos vankeusrangaistus on laadultaan vieraassa valtiossa määrättyä seuraamusta ankarampi, ainoastaan seuraamuksen muuntaminen tulee kysymykseen. Kun oikeusministeriö päättää täytäntöönpanon jatkamisesta, sen olisi määrättävä, että seuraamus pannaan täytäntöön vankeusrangaistuksena ja saman pituisena kuin vieraassa valtiossa on määrätty. Tämä tehtävä sopii oikeusministeriölle, koska kysymyksessä ei ole uuden seuraamuksen määrääminen.

Koska Suomen lainsäädäntö ei tunne muuta yleistä laatua olevaa vapausrangaistusta kuin vankeuden, olisi vieraassa valtiossa määrätty vapaudenmenetystä sisältävä seuraamus täällä aina pantava täytäntöön vankeutena. Täällä suoritettavan vankeusrangaistuksen tulisi pituudeltaan vastata vieraassa valtiossa määrättyä seuraamusta, ottaen huomioon tuomiovaltiossa suoritettu osa seuraamuksesta ja se aika, jonka tuomittu rikoksensa johdosta muuten on ollut vapautensa menettäneenä. Tämä ei kuitenkaan estäisi Suomen viranomaisia myöhemmin lyhentämästä tuomitun rangaistuslaitoksessa suorittamaa aikaa päättämällä tuomittu ehdonlaiseen vapauteen tai armahtamalla hänet.

1.2.4. Seuraamuksen muuntaminen

8 §. Seuraamuksen muuntaminen merkitsee, että täällä määrätään rikoksesta uusi seuraamus, joka korvaa vieraassa valtiossa määrätyn seuraamuksen. Sen vuoksi olisi perusteltua, että tämä tehtävä uskottaisiin yleiselle tuomioistuimelle. Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan vieraassa valtiossa tuomitun seuraamuksen muuntaminen täällä täytäntöönpantavaksi vankeusrangaistukseksi tutkittaisiin Helsingin raastuvanoikeudessa. Asioiden keskittämistä Helsingin raastuvanoikeudelle on pidetty tarkoituksenmukaisena yhdenmukaisen soveltamiskäytännön turvaamiseksi. Tällaista keskittämistä puoltaa myös se, että tällaisia asioita ei ilmeisesti tule olemaan kovinkaan paljon.

Vaatimuksen seuraamuksen muuntamisesta tekisi syyttäjä oikeusministeriön pyynnöstä.

9 §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännökset vieraassa valtiossa tuomitun seuraamuksen muuntamisesta Suomen laissa vastaavasta rikoksesta säädettyksi vankeusrangaistukseksi. Säännökset vastaavat yleissopimuksen 11 artiklan mää-

räyksiä. Seuraamuksen muuntamista olisi käytettävä täytäntöönpanon jatkamisen asemesta silloin, kun asianomaisessa vieraassa valtiossa määrätty seuraamus siinä määrin poikkeaa Suomen lain mukaisesta vankeusrangaistuksesta, että täytäntöönpanon jatkaminen ei tule kysymykseen tai jos asianomainen vieras valtio sitä edellyttää.

Pykälän 1 momentin mukaan tuomioistuimen olisi muunnettava vieraassa valtiossa määrätty seuraamus Suomen laissa vastaavasta rikoksesta säädettyksi vankeusrangaistukseksi. Tämä vankeusrangaistus ei kuitenkaan saisi olla sen enempää kestoaltaan kuin laadultaan ankarampi kuin rikoksesta vieraassa valtiossa määrätty seuraamus, vaikka viimeksi mainittu seuraamus olisi lievempi kuin Suomen laissa rikoksesta säädetty vähimmäisrangaistus. Näin ollen voidaan seuraamusta muunnettaessa joutua määräämään Suomen laissa säädettyä vähimmäisrangaistusta lyhyempi vankeusrangaistus.

Pykälän 2 momentin mukaan tuomioistuimen olisi vähennettävä muunnetusta rangaistuksesta se aika, jonka tuomittu on täällä ja vieraassa valtiossa rikoksen johdosta ollut vapautensa menettäneenä. Säännös koskisi tuomiovaltiossa suoritettua osaa seuraamuksesta, aikaa, jonka tuomittu on rikoksen johdosta ennen lopullisen tuomion antamista ollut vapautensa menettäneenä, samoin kuin aikaa, jonka tuomittu on häntä siirretäessä ollut vapautensa menettäneenä.

Seuraamuksen muuntaminen ei merkitse vieraassa valtiossa ratkaistun rikosasian uudelleen tutkimista eikä siinä annetun tuomion muuttamista, vaan sen tarkoituksena on ainoastaan mahdollistaa vieraassa valtiossa tuomitun seuraamuksen täytäntöönpano Suomessa. Tämän vuoksi on pykälän 3 momenttiin selvyiden vuoksi otettu säännös siitä, että seuraamuksen muuntamista koskevassa menettelyssä ei saisi tutkia, onko tuomittu syyllistynyt siihen rikokseen, josta seuraamus on määrätty vieraassa valtiossa. Tuomioistuin ei näin ollen voisi muuntamismenettelyssä arvioida eri tavalla niitä tosiseikkoja, joihin vieraan valtion tuomioistuin on perustanut tuomionsa. Tämä koskee niin sanottuja objektiivisia eli tekoon ja sen seuraukseen liittyviä ulkonaisia tunnusmerkistökiteijöitä samoin kuin niin sanottuja subjektiivisia tunnusmerkistökiteijöitä, kuten syyntakeisuutta, tahallisuutta ja tuottamusta. Säännös vastaa yleissopimuksen 11 artiklan 1 kappaleen a kohtaa.

10 §. Seuraamuksen muuntamista koskevan asian käsittelyssä noudatettaisiin, jollei ehdotetussa laissa ole toisin säädetty, soveltuvin osin,

mitä on voimassa rikosasiain käsittelystä. Eräiden rikosasiain käsittelyä koskevien säännösten soveltamisen kannalta on merkitystä sillä, mikä on rikoksesta säädetty enimmäisrangaistus. Muuntamismenettelyssä olisi tällaisia säännöksiä sovellettaessa kysymys rikoksesta säädetystä rangaistuksesta arvosteltava Suomen lain mukaan.

11 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että tuomioistuimen olisi ennen vieraassa valtiossa tuomitun seuraamuksen muuntamista varattava tuomitulle tilaisuus tulla kuulluksi joko henkilökohtaisesti tai asiamiehen edustamana. Tuomitua olisi kuultava *henkilökohtaisesti*, jos hän sitä pyytää. Henkilökohtainen kuuleminen ei tässäkään tapauksessa olisi tarpeellista, jos tuomittu on vapautensa menettäneenä vieraassa valtiossa. Silloin kun tuomittu on vieraassa valtiossa ryhtynyt suorittamaan hänelle siellä määrättyä seuraamusta tai on rikoksen johdosta siellä muuten vapautensa menettäneenä, ei tuomitua siis missään tapauksessa tarvitsisi siirtää Suomeen ennen seuraamuksen muuntamista.

12 §. Pykälään on otettu säännös, jonka mukaan tuomioistuimen olisi tarvittaessa määrättävä asianajaja edustamaan tai avustamaan tuomitua seuraamuksen muuntamista koskevassa asiassa. Asianajajan määrääminen tuomitun edustajaksi saattaa olla tarpeellista ennen kaikkea silloin, kun tuomittu on vapautensa menettäneenä vieraassa valtiossa. Asianajajalla, joka on edustanut tai avustanut tuomitua, olisi oikeus saada tehtävästään kohtuullinen korvaus. Sen suorittaisi oikeusministeriö laskun perusteella.

13 §. Milloin vieraassa valtiossa tuomittu seuraamus on täällä ennen täytäntöönpanoa muunnettava vankeusrangaistukseksi, tuomittu tultaneen usein siirtämään Suomeen vasta sen jälkeen kun muuntaminen on tapahtunut. Sen varalta, että tuomittu kuitenkin on siirretty Suomeen ennen muuntamista hänet olisi pykälän mukaan pidettävä täällä säilössä, kunnes seuraamus on täytäntöönpanokelpoisella päätöksellä muunnettu Suomen lain mukaiseksi rangaistukseksi. Säännös vastaa yleissopimuksen 11 artiklan 2 kappaleta.

1.2.5. Erityisiä säännöksiä

14 §. Pykälän 1 momentin mukaan ehdotetussa laissa tarkoitettu täytäntöönpano tapahtuisi niin kuin Suomen tuomioistuimen antaman lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta on säädetty. Nuorisovankilaan määrätyn nuoren rikoksen-

tekijän rangaistusaikaa ei kuitenkaan saisi piten-
tää. Tällainen pitennys, jota tosin ei nykyisin
enää käytännössä määrätä, ei olisi sopu-
soinnussa yleissopimuksen kanssa.

Kun täytäntöönpano edellä mainituin poik-
keuksin tapahtuisi niin kuin Suomen tuomiois-
tuimen antaman lainvoimaisen tuomion täytän-
töönpanosta on säädetty, merkitsee tämä muun
muassa sitä, että täytäntöönpanotapa ja tuomi-
tun ehdonalaan vapautteen päästäminen mää-
räytyisivät Suomen lain mukaan.

Pykälän 2 momenttiin otettu säännös vastaa
yleissopimuksen 14 artiklaa. Sen mukaan vieraas-
sa valtiossa määrätyn seuraamuksen täytäntöön-
pano Suomessa olisi heti lopetettava, kun seura-
muksen määrännyt vieras valtio on ilmoittanut
päätöksestä tai toimenpiteestä, jonka mukaan
seuraamusta ei enää voida panna täytäntöön.
Tällaisena päätöksenä tai toimenpiteenä on pi-
dettävä esimerkiksi armahtamista tai seuraamusta
koskevan päätöksen purkamista ja kumoamista.

15 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että
vieraassa valtiossa tuomitun seuraamuksen täy-
täntöönpanon vanhentuminen määräytyisi sen
valtion lain mukaan, jossa seuraamus on määrät-
ty. Tämä ilmennee jo siitä, että täytäntöönpanon
edellytyksenä ehdotetun lain 3 §:n 1 momentin 2
kohdan nojalla olisi muun muassa, että tuomio
on täytäntöönpanokelpoinen siinä valtiossa, mis-
sä se on annettu. Selvyden vuoksi on kuitenkin
pidetty aiheellisena ehdottaa lakiin otettavaksi
nimenomainen säännös asiasta. Vastaavanlainen
säännös sisältyy myös pohjoismaiden yhteisoi-
mintalain 30 §:ään.

16 §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan sää-
dettäväksi, että Suomen lain armahdussäännöksiä
olisi sovellettava myös vieraassa valtiossa annet-
tuihin, Suomessa täytäntöönpantaviksi määrättyi-
hin tuomioihin. Periaate, jonka mukaan täytän-
töönpanovaltiolla tulee olla oikeus armahtaa sen
alueella rangaistusta suorittava henkilö, on kan-
sainvälisesti yleisesti hyväksytty.

Pykälän 2 momenttiin on otettu säännös, jon-
ka mukaan pantaessa täytäntöön vieraassa valti-
ossa määrättyä seuraamusta on noudatettava, mitä
siellä armahtamalla on päätetty. Kun valtio on
sallinut, että siellä tuomittu seuraamus pannaan
täytäntöön vieraassa valtiossa, on perusteltua,
että se voi myös täytäntöönpanovaltiota sitovasti
päättää tuomitun armahtamisesta. Tämäkin peri-
aate on kansainvälisesti yleisesti hyväksytty.

Pykälään sisältyvät määräykset vastaavat yleis-
sopimuksen 12 artiklaa ja pohjoismaiden yhteis-
toimintalain 30 §:n 2 ja 3 momenttia.

17 §. Kun täällä päätetään panna täytäntöön
vieraassa valtiossa määrätty seuraamus, tämä mer-
kitsee vieraan valtion tuomion hyväksymistä. Sen
vuoksi ehdotetaan pykälään otettavaksi säännös
siitä, että täällä ei saa nostaa syytettä rikollisesta
teosta silloin, kun teosta vieraassa valtiossa mää-
rätty seuraamus on täällä päätetty panna täytän-
töön.

18 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, ettei
vieraassa valtiossa määrättyyn täällä täytäntöön
pantavaan seuraamukseen ole sovellettava Suo-
men lain rangaistusten yhdistämistä koskevia
säännöksiä. Tähän on päädytty sen vuoksi, että
eri maiden rikosten yhtymistä koskevat säännök-
set poikkeavat huomattavasti toisistaan ja Suo-
men rikoslain rangaistusten yhdistämistä koske-
vien säännösten soveltaminen varsinkin niissä
tapauksissa, joissa se koskisi vieraassa valtiossa
kahdesta tai useammasta rikoksesta tuomittua
vapausrangaistusta, olisi erittäin vaikeata. Vastaa-
vanlainen säännös sisältyy pohjoismaiden yhteis-
toimintalain 29 §:ään. Jos ehdotettu säännös
joissakin tapauksissa johtaisi ilmeisen kohtuutto-
miin tilanteisiin, ne olisi korjattava armahdus-
teitse.

1.3. Suomessa tuomitun vankeusrangaistuksen täytäntöönpano vieraassa valtiossa

19 §. Pykälässä mainittaisiin ne edellytykset,
joiden vallitessa Suomessa tuomittu rangaistus
saadaan jättää täytäntöönpantavaksi vieraassa val-
tiossa. Nämä edellytykset vastaisivat niitä edelly-
tyksiä, joilla vieraassa valtiossa tuomittu seura-
amus ehdotetun lain nojalla voidaan panna täällä
täytäntöön. Edellytyksenä olisi ensinnäkin, että
tuomittu on asianomaisen vieraan valtion kansa-
lainen tai että hänellä on kotipaikkansa siellä (1
kohta). Rangaistus voitaisiin siis jättää pantavaksi
täytäntöön siinä valtiossa, jonka kansalainen tuo-
mittu on, riippumatta siitä, onko hänellä koti-
paikkansa siellä. Vastaavasti voitaisiin rangaistus
jättää täytäntöönpantavaksi siinä valtiossa, jossa
tuomitulla on kotipaikkansa, riippumatta siitä,
minkä valtion kansalainen hän on. Myös Suomen
kansalaiselle, jonka kotipaikka ei ole Suomessa,
tuomittu rangaistus voitaisiin näin ollen jättää
täytäntöönpantavaksi siinä vieraassa valtiossa, jos-
sa hänellä on kotipaikka.

Jotta Suomessa tuomittu vankeusrangaistus
voitaisiin jättää täytäntöönpantavaksi vieraassa
valtiossa, olisi ehdottomana edellytyksenä, että
tuomittu itse on suostunut siihen (2 kohta).

Lisäksi vaadittaisiin, että tuomio on lainvoimainen (3 kohta).

Vieraalle valtiolle ei tietenkään voida Suomen lainsäädännössä asettaa mitään velvollisuutta panna täytäntöön täällä tuomittua vankeusrangaistusta. Tämän vuoksi sille, että täällä tuomittu vankeusrangaistus saataisiin jättää pantavaksi täytäntöön vieraassa valtiossa, olisi edellytyksenä, että tämä valtio on sitä pyytänyt tai ainakin siihen suostunut.

20 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että oikeusministeriö voisi 19 §:ssä mainituin edellytyksin pyytää vieraalta valtiolta, että Suomessa tuomittu vankeusrangaistus pannaan siellä täytäntöön.

21 §. Oikeusministeriö päättäisi Suomessa tuomitun vankeusrangaistuksen jättämisestä täytäntöönpantavaksi vieraassa valtiossa.

22 §. Pykälään otettavalla säännöksellä turvataisiin, ettei samaa rangaistusta panna kahta kertaa täytäntöön (niin sanottu ne bis in idem-periaate). Suomessa tuomittua vieraassa valtiossa täytäntöönpantavaksi jätettyä vankeusrangaistusta ei saisi täällä enää panna täytäntöön, kun asianomainen vieras valtio katsoo, että rangaistus on jo kokonaan suoritettu. Niinpä rangaistusta ei voitaisi tämän jälkeen panna täytäntöön täällä, jos tuomittu palaa Suomeen. Tuomitun luovuttamista rikoksensa johdosta Suomeen ei myöskään voitaisi pyytää.

1.4. Täydentäviä säännöksiä

23 §. Vieraassa valtiossa tuomittuja tultaneen hyvin harvoin kuljettamaan Suomen alueen kautta toiseen vieraaseen valtioon tuomion täytäntöönpanoa varten. Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan oikeusministeriö voisi antaa luvan tällaiselle toimenpiteelle edellyttäen, että siirrettävä henkilö ei ole Suomen kansalainen.

24 §. Oikeusturvanäkökohdat eivät vaadi, että oikeusministeriön ehdotetun lain nojalla antamista päätöksistä voitaisiin valittaa. Tämän vuoksi on pykälään otettu nimenomainen kielto valittaa tällaisista päätöksistä.

25 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että lakiehdotuksen edellyttämä yhteydenpito tapahtuisi diplomaattista tietä, jollei asianomaisen vieraan valtion kanssa ole toisin sovittu. Yleissopimuksen 5 artiklan 2 ja 3 kappaleen mukaan

sopimusvaltiot pitävät yhteyttä keskenään oikeusministeriöiden välityksellä, jollei sopimuspuoli ole ilmoittanut noudattavansa muuta yhteydenpitojärjestystä. Koska Suomella ei ole tarkoitus soveltaa muuta yhteydenpitojärjestystä, tulisi lain edellyttämä yhteydenpito vieraan valtion kanssa käytännössä usein tapahtumaan suoraan Suomen ja asianomaisen vieraan valtion oikeusministeriöiden välillä.

26 §. Pykälään on otettu säännös, jonka mukaan tarkemmat säännökset lain soveltamisesta voidaan antaa asetuksella.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotetun lain nojalla on tarkoitus antaa asetukset, johon otettaisiin säännökset muun muassa siitä, miten ja milloin täytäntöönpanon siirtämisen mahdollisuudesta ilmoitetaan tuomitulle ja miten tuomittu voi antaa suostumuksensa siirtämiseen. Asetuksessa säädettäisiin myös siitä, mitä asiakirjoja täytäntöönpanoa koskeviin pyyntöihin on liitettävä sekä tarkemmin viranomaisen tehtävistä lain täytäntöönpanoa koskevista asioista.

3. Voimaantulo

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan heti, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

4. Säättämisyjärjestys

Lakiehdotuksen mukaan myös Suomen kansalaiselle tuomittu vankeusrangaistus voidaan panna täytäntöön vieraassa valtiossa, jos tuomitulla on siellä kotipaikkansa. Tällöinkin täytäntöönpanon siirtäminen edellyttää, että tuomittu on antanut siihen suostumuksensa. Näin ollen lakiehdotus ei ole ristiriidassa hallitusmuodon 7 §:n kanssa, jonka mukaan Suomen kansalaisella on oikeus oleskella omassa maassa. Lakiehdotuksessa ei ole muutenkaan mitään sellaista, mikä edellyttäisi sen käsittelemistä perustuslainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi näin kuuluva lakiehdotus:

Laki

kansainvälisestä yhteistoiminnasta vapausrangaistusten täytäntöönpanossa

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Tämän lain säännösten mukaisesti voidaan vieraan valtion tuomioistuimen määräämä vapaudenmenetystä tarkoittava seuraamus panna täytäntöön Suomessa ja Suomen tuomioistuimen tuomitsema vankeusrangaistus jättää täytäntöönpantavaksi vieraassa valtiossa.

2 §

Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annettua lakia (326/63) voidaan soveltaa tämän lain estämättä.

2 luku

Vieraassa valtiossa määrätyn seuraamuksen täytäntöönpano Suomessa

Edellytykset

3 §

Vapaudenmenetystä tarkoittava seuraamus, jonka vieraan valtion tuomioistuin on määrännyt, saadaan panna täytäntöön Suomessa, jos:

- 1) tuomittu on Suomen kansalainen tai hänellä on kotipaikkansa täällä;
- 2) tuomio on saanut lainvoiman ja se on täytäntöönpanokelpoinen siinä valtiossa, missä se on annettu;
- 3) tuomittu on suostunut siihen;

4) teko, josta seuraamus on määrätty, on tai olisi Suomessa vastaavissa olosuhteissa tehtynä Suomen lain mukaan rikos; ja

5) valtio, jossa seuraamus on määrätty, on sitä pyytänyt tai siihen suostunut.

Vieraassa valtiossa määrättyä seuraamusta ei saa panna Suomessa täytäntöön, jos syyte siitä rikoksesta, josta seuraamus on määrätty, on täällä vireillä tai lainvoimaisella tuomiolla ratkaistu taikka jos oikeuskansleri on määrännyt syytteen nostettavaksi tuosta rikoksesta.

Menettely

4 §

Oikeusministeriö voi pyytää vieraalta valtiolta, että siellä määrätty seuraamus saadaan panna Suomessa täytäntöön.

5 §

Vieraassa valtiossa määrätyn seuraamuksen täytäntöönpanosta Suomessa päättää oikeusministeriö.

6 §

Kun vieraassa valtiossa määrätyn seuraamuksen täytäntöönpano määrätään tapahtuvaksi Suomessa, oikeusministeriön on joko

1) noudattaen mitä 7 §:ssä on säädetty annettava tarpeelliset määräykset täytäntöönpanosta (*täytäntöönpanon jatkaminen*) tai

2) ryhdyttävä toimenpiteisiin vieraassa valtiossa määrätyn seuraamuksen muuntamiseksi vankeus-

rangaistukseksi siten kuin 8-14 §:ssä on säädetty (seuraamuksen muuntaminen).

Täytäntöönpanon jatkaminen

7 §

Päätätessään täytäntöönpanon jatkamisesta oikeusministeriön on määrättävä, että seuraamus pannaan täytäntöön vankeusrangaistuksena. Tällöin on noudatettava, mitä seuraamuksen pituudesta on asianomaisessa vieraassa valtiossa määrätty. Täytäntöönpanon jatkaminen ei ole mahdollista, jos vankeusrangaistus on laadultaan vieraassa valtiossa määrättyä seuraamusta ankarampi.

Seuraamuksen muuntaminen

8 §

Vaatimus vieraassa valtiossa tuomitun seuraamuksen muuntamisesta täällä täytäntöönpanotavaksi vankeusrangaistukseksi tutkitaan Helsingin raastuvanoikeudessa. Vaatimuksen seuraamuksen muuntamisesta tekee syyttäjän oikeusministeriön pyynnöstä.

9 §

Tuomioistuimen on muunnettava vieraassa valtiossa tuomittu seuraamus Suomen laissa vastaavasta rikoksesta säädetyksi vankeusrangaistukseksi. Tämä vankeusrangaistus ei kuitenkaan saa olla ankarampi kuin rikoksesta vieraassa valtiossa määrätty seuraamus, vaikka viimeksi mainittu seuraamus olisi lievempi kuin Suomen laissa rikoksesta säädetty vähimmäisrangaistus.

Tuomioistuimen on vähennettävä rangaistuksesta se aika, jonka tuomittu on täällä ja vieraassa valtiossa rikoksen johdosta ollut vapautensa menettäneenä.

Asiassa ei saa tutkia, onko tuomittu syyllistynyt siihen rikokseen, josta seuraamus on määrätty vieraassa valtiossa.

10 §

Seuraamuksen muuntamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan, jollei tässä laissa ole toisin säädetty, soveltuvin osin mitä on voimassa rikosasiain käsittelystä. Tällöin kysymys siitä, mikä rangaistus rikoksesta on säädetty, on arvioitava Suomen lain mukaan.

11 §

Ennen vieraassa valtiossa tuomitun seuraamuksen muuntamista tuomioistuimen on varattava tuomitulle tilaisuus tulla kuulluksi. Tuomittua on kuultava henkilökohtaisesti, jos hän sitä pyytää eikä ole vapautensa menettäneenä vieraassa valtiossa.

12 §

Tuomioistuimen on tarvittaessa määrättävä asianajaja edustamaan tai avustamaan tuomittua seuraamuksen muuntamista koskevassa oikeudenkäynnissä. Oikeusministeriö suorittaa valtion varoista laskun perusteella asianajajalle tästä tehtävästä kohtuullisen korvauksen.

13 §

Jos tuomittu on ennen seuraamuksen muuntamista siirretty Suomeen, hänet on pidettävä täällä säilössä, kunnes seuraamus on täytäntöönpanokelpoisella päätöksellä muunnettu Suomen lain mukaiseksi rangaistukseksi.

Säilössä pitämisestä on soveltuvalta kohdin voimassa, mitä tutkintavankeudesta on säädetty.

Erityisiä säännöksiä

14 §

Tässä laissa tarkoitettu täytäntöönpano tapahtuu Suomessa niin kuin Suomen tuomioistuimen antaman lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta on säädetty. Nuorisovankilaan määrätyn nuoren rikoksenteikijän rangaistusaikaa ei kuitenkaan saa pidentää.

Vieraassa valtiossa määrätyn seuraamuksen täytäntöönpano Suomessa on heti lopetettava, kun asianomainen vieras valtio on ilmoittanut päätöksestä tai toimenpiteestä, jonka mukaan seuraamusta ei enää voida panna täytäntöön.

15 §

Vieraassa valtiossa määrätyn seuraamuksen täytäntöönpanon vanhentuminen määräytyy sen valtion lain mukaan, jossa seuraamus on määrätty.

16 §

Suomen lain armahdussäännöksiä on sovellettava myös vieraassa valtiossa annettuihin Suomesa täytäntöönpanotaviksi määrättyihin tuomioihin.

Pantaessa täytäntöön vieraassa valtiossa määrättyä seuraamusta Suomessa on noudatettava, mitä siellä armoa antamalla on päätetty.

17 §

Jos vieraassa valtiossa määrätty seuraamus on tämän lain nojalla päätetty panna täytäntöön, ei Suomessa saa nostaa syytettä siitä rikollisesta teosta, josta tämä seuraamus on määrätty.

18 §

Vieraassa valtiossa määrättyyn seuraamukseen ei sovelleta rikoslain 7 luvun säännöksiä rangaistusten yhdistämisestä.

3 luku

Suomessa tuomitun vankeusrangaistuksen täytäntöönpano vieraassa valtiossa

19 §

Suomessa tuomittu vankeusrangaistus saadaan jättää täytäntöönpantavaksi vieraassa valtiossa, jos:

- 1) tuomittu on asianomaisen vieraan valtion kansalainen tai hänellä on kotipaikkansa siinä valtiossa;
- 2) tuomittu on suostunut siihen;
- 3) tuomio on saanut lainvoiman; ja
- 4) vieras valtio on sitä pyytänyt tai siihen suostunut.

20 §

Oikeusministeriö voi 19 §:n 1-3 kohdassa tarkoitetuin edellytyksin pyytää vieraalta valtiolta, että Suomessa tuomittu vankeusrangaistus pannaan siellä täytäntöön.

21 §

Suomessa tuomitun vankeusrangaistuksen jättämisestä täytäntöönpantavaksi vieraassa valtiossa päättää oikeusministeriö.

22 §

Kun oikeusministeriö on päättänyt, että täällä tuomittu vankeusrangaistus jätetään täytäntöönpantavaksi vieraassa valtiossa, rangaistusta ei saa täällä enää panna täytäntöön, kun asianomainen vieras valtio katsoo, että rangaistus on jo kokonaan suoritettu.

4 luku

Täydentäviä säännöksiä

23 §

Oikeusministeriö voi antaa luvan siihen, että vieraasta valtiosta toiseen vieraaseen valtioon seuraamuksen suorittamista varten siirrettävä henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, saadaan kuljettaa Suomen kautta.

24 §

Oikeusministeriön tämän lain nojalla antamasta päätöksestä ei saa valittaa.

25 §

Tämän lain edellyttämä yhteydenpito Suomen ja vieraan valtion välillä tapahtuu diplomaattista tietä, jollei asianomaisen vieraan valtion kanssa ole toisin sovittu.

26 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain soveltamisesta annetaan asetuksella.

27 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Christoffer Taxell*

(Suomennos)

Liite

YLEISSOPIMUS TUOMITTUJEN SIIRTÄMISESTÄ

Euroopan neuvoston jäsenvaltiot ja tämän yleissopimuksen allekirjoittaneet muut valtiot, ottaen huomioon, että Euroopan neuvoston tarkoituksena on aikaansaada entistä suurempi yhtenäisyys jäsenvaltioidensa kesken;

tahtoen edelleen kehittää kansainvälistä yhteistyötä rikosoikeuden alalla;

katsoen, että tällainen yhteistyö edistäisi oikeudenhoidon päämääriä ja rangaistukseen tuomitun saattamista yhteiskuntakelpoiseksi;

katsoen näiden tavoitteiden edellyttävän, että rikoksen johdosta vapautensa menettäneillä ulkomaalaisilla tulee olla mahdollisuus suorittaa rangaistuksensa omassa sosiaalisessa ympäristössään; sekä

katsoen, että tämä tarkoitus on parhaiten saatettavissa siten, että nämä henkilöt siirretään omaan maahansa,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Määritelmiä

Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan:

a. "seuraamus" jokaista tuomioistuimen määräämää rangaistusta tai muuta toimenpidettä, johon sisältyy vapaudenmenetystä määräytyksi tai määräämättömäksi ajaksi rikoksen johdosta;

b. "tuomio" tuomioistuimen päätöstä tai muuta toimenpidettä, jolla seuraamus on määrätty;

c. "tuomiovaltio" sitä valtiota, jossa seuraamus on määrätty henkilölle, joka voidaan siirtää tai on siirretty; sekä

d. "täytäntöpanovaltio" sitä valtiota, johon tuomittu voidaan seuraamuksen suorittamista varten siirtää tai on siirretty.

2 artikla

Yleisiä periaatteita

1. Sopimuspuolet sitoutuvat tarjoamaan toisilleen mahdollisimman laajaa yhteistyötä siirrettävissä tuomittuja tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti.

CONVENTION ON THE TRANSFER OF SENTENCED PERSONS

The member States of the Council of Europe and the other States, signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its Members;

Desirous of further developing international co-operation in the field of criminal law;

Considering that such co-operation should further the ends of justice and the social rehabilitation of sentenced persons;

Considering that these objectives require that foreigners who are deprived of their liberty as a result of their commission of a criminal offence should be given the opportunity to serve their sentences within their own society; and

Considering that this aim can best be achieved by having them transferred to their own countries,

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Convention:

a. "sentence" means any punishment or measure involving deprivation of liberty ordered by a court for a limited or unlimited period of time on account of a criminal offence;

b. "judgment" means a decision or order of a court imposing a sentence;

c. "sentencing State" means the State in which the sentence was imposed on the person who may be, or has been, transferred;

d. "administering State" means the State to which the sentenced person may be, or has been, transferred in order to serve his sentence.

Article 2

General principles

1. The Parties undertake to afford each other the widest measure of co-operation in respect of the transfer of sentenced persons in accordance with the provisions of this Convention.

2. Sopimuspuolen alueella tuomittu voidaan siirtää suorittamaan hänelle määrättyä seuraamusta toisen sopimuspuolen alueelle tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti. Tuomittu voi tässä tarkoituksessa ilmaista joko tuomiovaltiolle tai täytäntöönpanovaltiolle halukkuutensa tulla siirretyksi tämän yleissopimuksen nojalla.

3. Siirtämistä voi pyytää joko tuomiovaltio tai täytäntöönpanovaltio.

3 artikla

Siirtämisen edellytyksiä

1. Tuomittu voidaan tämän yleissopimuksen nojalla siirtää ainoastaan:

a. jos hän on täytäntöönpanovaltion kansalainen;

b. jos tuomio on lopullinen;

c. jos tuomitulla on siirtämispyyntöä vastaanotettaessa suorittamatta vielä vähintään kuusi kuukautta seuraamuksesta tai jos seuraamus ei ole määräaikainen;

d. jos tuomittu tai, jos jompikumpi valtioista, hänen ikänsä taikka ruumiillisen tai henkisen tilansa vuoksi pitää sitä välttämättömänä, tuomitun laillinen edustaja on suostunut siirtämiseen;

e. jos teko tai laiminlyönti, jonka johdosta seuraamus on määrätty, on täytäntöönpanovaltion lainsäädännön mukaan rikos tai olisi täytäntöönpanovaltion alueella tehtynä rikos; sekä

f. jos tuomiovaltio ja täytäntöönpanovaltio sopivat siirtämisestä.

2. Poikkeustapauksissa sopimuspuolet voivat sopia siirtämisestä, vaikka seuraamuksesta on suorittamatta vähemmän kuin 1 kappaleen *c* kohdassa on mainittu.

3. Sopimusvaltio voi allekirjoittaessaan yleissopimuksen taikka tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa Euroopan neuvoston pääsihteerille osoittamassaan selityksessä ilmoittaa aikovansa jättää soveltamatta 9 artiklan 1 kappaleen *a* tai *b* kohdassa tarkoitettua menettelyä suhteissaan muihin sopimuspuoliin.

4. Sopimusvaltio voi milloin tahansa Euroopan neuvoston pääsihteerille osoittamassaan seli-

2. A person sentenced in the territory of a Party may be transferred to the territory of another Party, in accordance with the provisions of this Convention, in order to serve the sentence imposed on him. To that end, he may express his interest to the sentencing State or to the administering State in being transferred under this Convention.

3. Transfer may be requested by either the sentencing State or the administering State.

Article 3

Conditions for transfer

1. A sentenced person may be transferred under this Convention only on the following conditions:

a. if that person is a national of the administering State;

b. if the judgment is final;

c. if, at the time of receipt of the request for transfer, the sentenced person still has at least six months of the sentence to serve or if the sentence is indeterminate;

d. if the transfer is consented to by the sentenced person or, where in view of his age or his physical or mental condition one of the two States considers it necessary, by the sentenced person's legal representative;

e. if the acts or omissions on account of which the sentence has been imposed constitute a criminal offence according to the law of the administering State or would constitute a criminal offence if committed on its territory; and

f. if the sentencing and administering States agree to the transfer.

2. In exceptional cases, Parties may agree to a transfer even if the time to be served by the sentenced person is less than that specified in paragraph 1.*c*.

3. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, indicate that it intends to exclude the application of one of the procedures provided in Article 9.1.*a* and *b* in its relations with other Parties.

4. Any State may, at any time, by a declaration addressed to the Secretary General of the

tyksessä määritellä, mitä se omalta osaltaan tarkoittaa "kansalaisella" yleissopimusta sovellettaessa.

4 artikla

Tietojenantovelvollisuus

1. Tuomiovaltion on ilmoitettava tämän yleissopimuksen sisällöstä jokaiselle tuomitulle, johon tätä yleissopimusta voidaan soveltaa.

2. Jos tuomittu on ilmaissut tuomiovaltiolle halukkuutensa tulla siirretyksi tämän yleissopimuksen mukaisesti, tämän valtion on tuomion tultua lopulliseksi ensi tilassa ilmoitettava asiasta täytäntöönpanovaltiolle.

3. Ilmoituksesta on käytävä ilmi:

a. tuomitun nimi sekä syntymäaika ja -paikka;

b. hänen osoitteensa täytäntöönpanovaltiossa, jos hänellä sellainen on;

c. tieto niistä tosiseikoista, joista seuraamus on määrätty;

d. seuraamuksen laatu ja kesto sekä täytäntöönpanon alkamisajankohta.

4. Jos tuomittu on ilmaissut täytäntöönpanovaltiolle halukkuutensa tulla siirretyksi, tuomiovaltion on pyynnöstä annettava täytäntöönpanovaltiolle 3 kappaleessa mainitut tiedot.

5. Tuomitulle on ilmoitettava kirjallisesti kaikista toimenpiteistä, joihin tuomiovaltio tai täytäntöönpanovaltio on edellä olevien kappaleiden nojalla ryhtynyt, sekä jokaisesta päätöksestä, jonka jompikumpi valtio on siirtämispyyntönsä johdosta antanut.

5 artikla

Pyynnöt ja vastaukset

1. Siirtämispyyntöt ja vastaukset niihin on tehtävä kirjallisesti.

2. Pyyntönsä esittäneen valtion oikeusministeriön on osoitettava siirtämispyyntö pyynnön vastaanottavan valtion oikeusministeriölle. Vastaus on annettava samalla tavoin.

3. Sopimuspuoli voi Euroopan neuvoston pääsihteerille osoittamassaan selityksessä ilmoittaa noudattavansa muuta yhteydenpitojärjestelystä.

4. Pyyntönsä vastaanottaneen valtion on viipymättä ilmoitettava pyynnön esittäneelle valtiolle, suostuuko se pyydettyyn siirtämiseen.

Council of Europe, define, as far as it is concerned, the term "national" for the purposes of this Convention.

Article 4

Obligation to furnish information

1. Any sentenced person to whom this Convention may apply shall be informed by the sentencing State of the substance of this Convention.

2. If the sentenced person has expressed an interest to the sentencing State in being transferred under this Convention, that State shall so inform the administering State as soon as practicable after the judgment becomes final.

3. The information shall include:

a. the name, date and place of birth of the sentenced person;

b. his address, if any, in the administering State;

c. a statement of the facts upon which the sentence was based;

d. the nature, duration and date of commencement of the sentence.

4. If the sentenced person has expressed his interest to the administering State, the sentencing State shall, on request, communicate to that State the information referred to in paragraph 3 above.

5. The sentenced person shall be informed, in writing, of any action taken by the sentencing State or the administering State under the preceding paragraphs, as well as of any decision taken by either State on a request for transfer.

Article 5

Requests and replies

1. Requests for transfer and replies shall be made in writing.

2. Requests shall be addressed by the Ministry of Justice of the requesting State to the Ministry of Justice of the requested State. Replies shall be communicated through the same channels.

3. Any Party may, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, indicate that it will use other channels of communication.

4. The requested State shall promptly inform the requesting State of its decision whether or not to agree to the requested transfer.

6 artikla

Siirtämispyyntöihin liitettäviä asiakirjoja

1. Täytäntöönpanovaltion on tuomiovaltion pyynnöstä toimitettava tälle:

a. asiakirja tai selitys, josta ilmenee, että rangaistukseen tuomittu on sen valtion kansalainen;

b. jäljennös täytäntöönpanovaltion niistä lainkohdista, joiden mukaan tuomiovaltiossa rangaistukseen johtaneet teot tai laiminlyönnit ovat rikoksena rangaistavia täytäntöönpanovaltiossa tai olisivat sitä sen alueella tehtyinä;

c. selitys, joka sisältää 9 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetut tiedot.

2. Jos siirtämistä pyydetään, tuomiovaltion on, jollei jompikumpi valtioista ole jo ilmoittanut, ettei se suostu siirtämiseen, toimitettava seuraavat asiakirjat täytäntöönpanovaltiolle:

a. oikeaksi todistettu jäljennös tuomiosta sekä niistä lainkohdista, joihin tuomio perustuu;

b. ilmoitus siitä, kuinka paljon seuraamuksista jo on suoritettu sekä tiedot tuomiota edeltäneestä vapaudenmenetyksestä, seuraamuksen lieventämisestä ja jokaisesta muusta seikasta, jolla on merkitystä seuraamusta täytäntöönpanossa;

c. 3 artiklan 1 kappaleen d kohdassa tarkoitettun suostumuksen sisältävä selitys; sekä

d. tarvittaessa tuomittua koskevat lääkärintodistukset tai sosiaaliviranomaisen lausunnot, tiedot hänen saamastaan hoidosta tuomiovaltiossa sekä suositukset jatkohoidosta täytäntöönpanovaltiossa.

3. Kumpikin valtio voi pyytää 1 ja 2 kappaleessa mainittuja asiakirjoja ja tietoja ennen kuin se esittää siirtämispyynnön tai päättää siirtämiseen suostumisesta.

7 artikla

Suostumus ja sen asianmukaisuuden tarkistaminen

1. Tuomiovaltion tulee varmistaa, että se, jota on kehoitettu antamaan suostumuksensa siirtämiseen 3 artiklan 1 kappaleen d kohdan mukaan, antaa sen vapaaehtoisesti ja täysin tietoisena sen oikeudellisista seurauksista. Menettelystä tällaista suostumusta annettaessa säädetään tuomiovaltion laissa.

2. Tuomiovaltion on varattava täytäntöönpanovaltiolle tilaisuus varmistautua konsulin tai

Article 6

Supporting documents

1. The administering State, if requested by the sentencing State, shall furnish it with:

a. a document or statement indicating that the sentenced person is a national of that State;

b. a copy of the relevant law of the administering State which provides that the acts or omissions on account of which the sentence has been imposed in the sentencing State constitute a criminal offence according to the law of the administering State or would constitute a criminal offence if committed on its territory;

c. a statement containing the information mentioned in Article 9.2.

2. If a transfer is requested, the sentencing State shall provide the following documents to the administering State, unless either State has already indicated that it will not agree to the transfer:

a. a certified copy of the judgment and the law on which it is based;

b. a statement indicating how much of the sentence has already been served, including information on any pre-trial detention, remission, and any other factor relevant to the enforcement of the sentence;

c. a declaration containing the consent to the transfer as referred to in Article 3.1.d; and

d. whenever appropriate, any medical or social reports on the sentenced person, information about his treatment in the sentencing State, and any recommendation for his further treatment in the administering State.

3. Either State may ask to be provided with any of the documents or statements referred to in paragraphs 1 or 2 above before making a request for transfer or taking a decision on whether or not to agree the transfer.

Article 7

Consent and its verification

1. The sentencing State shall ensure that the person required to give consent to the transfer in accordance with Article 3.1.d does so voluntarily and with full knowledge of the legal consequences thereof. The procedure for giving such consent shall be governed by the law of the sentencing State.

2. The sentencing State shall afford an opportunity to the administering State to verify,

muun täytäntöönpanovaltion kanssa sovitun virkamiehen välityksellä siitä, että suostumus on annettu 1 kappaleessa mainittujen ehtojen mukaisesti.

8 artikla

Siirron vaikutus tuomiovaltiolle

1. Tuomitun ottaminen täytäntöönpanovaltion viranomaisten huostaan keskeyttää seuraamuksen täytäntöönpanon tuomiovaltiossa.

2. Tuomiovaltio ei saa enää panna seuraamusta täytäntöön, jos täytäntöönpanovaltio katsoo, että seuraamus on jo kokonaan pantu täytäntöön.

9 artikla

Siirtämisen vaikutus täytäntöönpanovaltiolle

1. Täytäntöönpanovaltion toimivaltaisten viranomaisten tulee:

a. jatkaa seuraamuksen täytäntöönpanoa välittömästi taikka tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen päätöksen perusteella 10 artiklassa mainituin ehdoin, tai

b. muuntaa seuraamus tuomioistuin- tai hallintomenettelyssä täytäntöönpanovaltion päätökseksi, jolla tuomiovaltiossa tuomittu seuraamus muunnetaan samasta rikoksesta täytäntöönpanovaltion laissa määrättyksi seuraamukseksi 11 artiklassa mainituin ehdoin.

2. Täytäntöönpanovaltion on pyynnöstä ilmoitettava tuomiovaltiolle ennen tuomitun siirtämistä, kumpaa edellä mainittua menettelyä se tulee noudattamaan.

3. Seuraamus pannaan täytäntöön täytäntöönpanovaltion lain mukaan, ja vain tämä valtio on toimivaltainen tekemään täytäntöönpanoa varten tarpeelliset päätökset.

4. Jos valtio, joka kansallisen lainsäädäntönsä mukaan ei voi noudattaa kumpaakaan 1 kappaleessa tarkoitettua menettelyä pannakseen täytäntöön toisen sopimuspuolen alueella määrättyjä toimenpiteitä tuomitulle, jonka ei ole mielentilansa vuoksi katsottu olevan teostaan rikosoikeudellisessa vastuussa, mutta se on valmis ottamaan vastaan tällaisia henkilöitä jatkohoitoa varten, se voi Euroopan neuvoston pääsihteerille osoittamassaan selityksessä ilmoittaa, mitä menettelyä se tulee tällaisissa tapauksissa noudattamaan.

through a consul or other official agreed upon with the administering State, that the consent is given in accordance with the conditions set out in paragraph 1 above.

Article 8

Effect of transfer for sentencing State

1. The taking into charge of the sentenced person by the authorities of the administering State shall have the effect of suspending the enforcement of the sentence in the sentencing State.

2. The sentencing State may no longer enforce the sentence if the administering State considers enforcement of the sentence to have been completed.

Article 9

Effect of transfer for administering State

1. The competent authorities of the administering State shall:

a. continue the enforcement of the sentence immediately or through a court or administrative order, under the conditions set out in Article 10, or

b. convert the sentence, through a judicial or administrative procedure, into a decision of that State, thereby substituting for the sanction imposed in the sentencing State a sanction prescribed by the law of the administering State for the same offence, under the conditions set out in Article 11.

2. The administering State, if requested, shall inform the sentencing State before the transfer of the sentenced person as to which of these procedures it will follow.

3. The enforcement of the sentence shall be governed by the law of the administering State and that State alone shall be competent to take all appropriate decisions.

4. Any State which, according to its national law, cannot avail itself of one of the procedures referred to in paragraph 1 to enforce measures imposed in the territory of another Party on persons who for reasons of mental condition have been held not criminally responsible for the commission of the offence, and which is prepared to receive such persons for further treatment may, by way of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, indicate the procedures it will follow in such cases.

10 artikla

Täytäntöönpanon jatkaminen

1. Täytäntöönpanoa jatkettaessa ovat tuomiovaltiossa määrätty seuraamuksen laatu ja kesto sellaisinaan täytäntöönpanovaltiota sitovia.

2. Jos seuraamus laadultaan tai kestoltaan kuitenkin on ristiriidassa täytäntöönpanovaltion lainsäädännön kanssa tai tämän valtion lainsäädäntö niin vaatii, täytäntöönpanovaltio voi tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen päätöksellä muuttaa seuraamuksen lainsäädännössään samantapaisesta rikoksesta määrättyksi rangaistukseksi tai toimenpiteeksi. Tämän rangaistuksen tai toimenpiteen on laadultaan mahdollisimman tarkoin vastattava täytäntöönpanotavaa seuraamusta. Rangaistus tai seuraamus ei saa olla laadultaan eikä kestoltaan ankarampi kuin tuomiovaltion määräämä seuraamus eikä myöskään ylittää täytäntöönpanovaltion lain enimmäisrangaistusta.

11 artikla

Seuraamuksen muuntaminen

1. Seuraamusta muunnettaessa noudatetaan täytäntöönpanovaltion lainsäädännössä säädettyä menettelyä. Tällöin toimivaltainen viranomaisen:

a. ei voi puuttua siihen, mitä asiassa on katsottu selvitettyksi siltä osin kuin tämä suorasti tai epäsuorasti ilmenee tuomiovaltiossa annettusta tuomiosta;

b. ei saa muuntaa seuraamusta, johon sisältyy vapaudenmenetys, maksuseuraamukseksi;

c. vähentää seuraamuksesta sen ajan, jonka tuomittu on ollut vapautensa menettäneenä; sekä

d. ei saa huonontaa tuomitun rikosoikeudellista asemaa eikä se ole velvollinen noudattamaan niitä vähimmäisrangaistuksia, jotka tehdyn rikoksen tai tehtyjen rikosten osalta mahdollisesti täytäntöönpanovaltiossa ovat voimassa.

2. Jos muuntamismenettely tapahtuu sen jälkeen, kun tuomittu on siirretty, täytäntöönpanovaltion on pidettävä tuomittua säilössä tai muulla tavoin varmistettava hänen läsnäolonsa täytäntöönpanovaltiossa, kunnes muuntamismenettelyssä on annettu ratkaisu.

12 artikla

Armahdus ja seuraamuksen muuttaminen

Jokainen sopimuspuoli voi myöntää armah-

Article 10

Continued enforcement

1. In the case of continued enforcement, the administering State shall be bound by the legal nature and duration of the sentence as determined by the sentencing State.

2. If, however, this sentence is by its nature or duration incompatible with the law of the administering State, or its law so requires, that State may, by a court or administrative order, adapt the sanction to the punishment or measure prescribed by its own law for a similar offence. As to its nature, the punishment or measure shall, as far as possible, correspond with that imposed by the sentence to be enforced. It shall not aggravate, by its nature or duration, the sanction imposed in the sentencing State, nor exceed the maximum prescribed by the law of the administering State.

Article 11

Conversion of sentence

1. In the case of conversion of sentence, the procedures provided for by the law of the administering State apply. When converting the sentence, the competent authority:

a. shall be bound by the findings as to the facts insofar as they appear explicitly or implicitly from the judgment imposed in the sentencing State;

b. may not convert a sanction involving deprivation of liberty to a pecuniary sanction;

c. shall deduct the full period of deprivation of liberty served by the sentenced person; and

d. shall not aggravate the penal position of the sentenced person, and shall not be bound by any minimum which the law of the administering State may provide for the offence or offences committed.

2. If the conversion procedure takes place after the transfer of the sentenced person, the administering State shall keep that person in custody or otherwise ensure his presence in the administering State pending the outcome of that procedure.

Article 12

Pardon, amnesty, commutation

Each Party may grant pardon, amnesty or

duksen tai muuttaa seuraamusta lievemmän laatuiseksi perustuslakinsa ja muiden oikeussäännönsä nojalla.

13 artikla

Muutoksenhaku tuomioon

Ainoastaan tuomiovaltiolla on oikeus antaa päätös tuomioon tehdyn muutoksenhakemuksen johdosta.

14 artikla

Täytäntöönpanon lopettaminen

Täytäntöönpanovaltion on lopetettava seuraamuksen täytäntöönpano heti kun tuomiovaltio on ilmoittanut päätöksestä tai toimenpiteestä, jonka mukaan seuraamusta ei enää voida panna täytäntöön.

15 artikla

Tietojen antaminen täytäntöönpanosta

Täytäntöönpanovaltion on annettava tuomiovaltiolle tieto seuraamuksen täytäntöönpanosta:

- a. kun se katsoo seuraamuksen täytäntöönpanon päättyneeksi;
- b. jos tuomittu on karannut ennen kuin seuraamus on pantu täysin täytäntöön; tai
- c. jos tuomiovaltio vaatii erityistä selontekoa.

16 artikla

Kauttakulku

1. Sopimuspuolen on, lainsäädäntönsä mukaisesti, suostuttava tuomitun siirtämisestä alueensa kautta koskevaan pyyntöön, jos tällaisen pyynnön tekee toinen sopimuspuoli ja tämä valtio on sopinut toisen sopimuspuolen tai kolmannen valtion kanssa tämän tuomitun siirtämisestä alueelleen tai alueeltaan.

2. Sopimuspuoli voi kieltäytyä myöntämästä kauttakulkua:

- a. jos tuomittu on sen oma kansalainen, tai
 - b. jos rikos, josta seuraamus on määrätty, ei ole sen oman lainsäädännön mukaan rikos.
3. Kauttakulkupyynnöt ja vastaukset niihin on toimitettava 5 artiklan 2 ja 3 kappaleessa mainitulla tavalla.

commutation of the sentence in accordance with its Constitution or other laws.

Article 13

Review of judgment

The sentencing State alone shall have the right to decide on any application for review of the judgment.

Article 14

Termination of enforcement

The administering State shall terminate enforcement of the sentence as soon as it is informed by the sentencing State of any decision or measure as a result of which the sentence ceases to be enforceable.

Article 15

Information on enforcement

The administering State shall provide information to the sentencing State concerning the enforcement of the sentence:

- a. when it considers enforcement of the sentence to have been completed;
- b. if the sentenced person has escaped from custody before enforcement of the sentence has been completed; or
- c. if the sentencing State requests a special report.

Article 16

Transit

1. A Party shall, in accordance with its law, grant a request for transit of a sentenced person through its territory if such a request is made by another Party and that State has agreed with another Party or with a third State to the transfer of that person to or from its territory.

2. A Party may refuse to grant transit:

- a. if the sentenced person is one of its nationals, or
 - b. if the offence for which the sentence was imposed is not an offence under its own law.
3. Requests for transit and replies shall be communicated through the channels referred to in the provisions of Article 5.2 and 3.

4. Sopimuspuoli voi suostua kolmannen valtion tekemään pyyntöön tuomitun siirtämisestä sen alueen kautta, jos tämä valtio on sopinut toisen sopimuspuolen kanssa siirtämisestä sen alueelle tai alueelta.

5. Kauttakulkua koskevan pyynnön vastaanottanut sopimuspuoli saa pitää tuomitun säilössä ainoastaan sen ajan, jonka kulkeminen sen alueen kautta vaatii.

6. Kauttakulkua koskevan pyynnön vastaanottanutta sopimuspuolta voidaan pyytää antamaan vakuutus siitä, ettei tuomittua tämän valtion alueella panna syytteeseen tai, jollei edellä olevasta kappaleesta muuta johdu, pidetä säilössä tai hänen vapauttaan muuten siellä rajoiteta rikoksen johdosta, joka on tehty tai seuraamuksen johdosta, joka on määrätty ennen tuomitun poistumista tuomiovaltion alueelta.

7. Suostumusta kauttakulkuun ei tarvitse pyytää, jos siirtäminen tapahtuu lentoteitse sopimuspuolen alueen kautta eikä välilaskua tälle alueelle ole tarkoitus tehdä. Valtio voi kuitenkin allekirjoittaessaan yleissopimuksen taikka tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa Euroopan neuvoston pääsihteerille osoittamassaan selityksessä vaatia, että sille ilmoitetaan jokaisesta tällaisesta sen alueen kautta tapahtuvasta siirtämisestä.

17 artikla

Kieli ja kulut

1. Edellä 4 artiklan 2—4 kappaleessa tarkoitettut tiedot toimitetaan sen sopimuspuolen kielellä, jolle tiedot on toimitettava tai jollakin Euroopan neuvoston virallisella kielellä.

2. Jollei 3 kappaleesta muuta johdu, siirtämispyyntöjen ja niiden liitteiden käännökset eivät ole tarpeen.

3. Valtio voi allekirjoittaessaan yleissopimuksen taikka tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa Euroopan neuvoston pääsihteerille osoittamassaan selityksessä vaatia, että siirtämispyyntöihin ja niiden liitteisiin liitetään käännös sen omalle kielelle tahi jollekin Euroopan neuvoston virallisista kielistä, tai jollekin sen näistä kielistä ilmoittamalle kielelle. Se voi tässä yhteydessä selittää olevansa valmis hyväksymään käännöksiä lisäksi muullekin kielelle kuin Euroopan neuvoston viralliselle kielelle.

4. Jollei 6 artiklan 2 kappaleen a kohdasta muuta johdu, tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti toimitettuja asiakirjoja ei tarvitse todistaa oikeiksi.

4. A Party may grant a request for transit of a sentenced person through its territory made by a third State if that State has agreed with another Party to the transfer to or from its territory.

5. The Party requested to grant transit may hold the sentenced person in custody only for such time as transit through its territory requires.

6. The Party requested to grant transit may be asked to give an assurance that the sentenced person will not be prosecuted, or, except as provided in the preceding paragraph, detained, or otherwise subjected to any restriction on his liberty in the territory of the transit State for any offence committed or sentence imposed prior to his departure from the territory of the sentencing State.

7. No request for transit shall be required if transport is by air over the territory of a Party and no landing there is scheduled. However, each State may, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe at the time of signature or of deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, require that it be notified of any such transit over its territory.

Article 17

Language and costs

1. Information under Article 4, paragraphs 2 to 4, shall be furnished in the language of the Party to which it is addressed or in one of the official languages of the Council of Europe.

2. Subject to paragraph 3 below, no translation of requests for transfer or of supporting documents shall be required.

3. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, require that requests for transfer and supporting documents be accompanied by a translation into its own language or into one of the official languages of the Council of Europe or into such one of these languages as it shall indicate. It may on that occasion declare its readiness to accept translations in any other language in addition to the official language or languages of the Council of Europe.

4. Except as provided in Article 6.2.a, documents transmitted in application of this Convention need not be certified.

5. Tämän yleissopimuksen soveltamisesta aiheutuvista kuluista vastaa täytäntöönpanovaltio, lukuun ottamatta niitä kuluja, jotka syntyvät yksinomaan tuomiovaltion alueella.

5. Any costs incurred in the application of this Convention shall be borne by the administering State, except costs incurred exclusively in the territory of the sentencing State.

18 artikla

Allekirjoittaminen ja voimaantulo

1. Tämä yleissopimus on avoinna allekirjoittamista varten Euroopan neuvoston jäsenvaltioille sekä valtioille, jotka eivät ole Euroopan neuvoston jäseniä, mutta ovat osallistuneet tämän yleissopimuksen laadintaan. Se on ratifioitava tai hyväksyttävä. Ratifioimis- tai hyväksymiskirjat talletetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

2. Tämä yleissopimus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona kolme Euroopan neuvoston jäsenvaltiota on ilmoittanut sitoutuvansa noudattamaan tätä yleissopimusta 1 kappaleen määräysten mukaisesti.

3. Allekirjoittajavaltion osalta, joka myöhemmin ilmoittaa sitoutuvansa noudattamaan tätä yleissopimusta, yleissopimus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kolmen kuukauden kuluttua ratifioimis- tai hyväksymiskirjan tallettamispäivästä.

19 artikla

Euroopan neuvoston ulkopuolisten valtioiden liittyminen

1. Tämän yleissopimuksen tultua voimaan Euroopan neuvoston ministerineuvosto voi sopimusvaltioiden kanssa neuvoteltuaan kutsua valtion, joka ei ole neuvoston jäsen ja jota ei ole mainittu 18 artiklan 1 kappaleessa, liittymään tähän yleissopimukseen. Tätä koskeva päätös edellyttää Euroopan neuvoston perussäännön 20 artiklan d kohdassa tarkoitettua äänten enemmistöä sekä neuvoston istuntoon osallistumaan oikeutettujen sopimusvaltioiden edustajien yksimielisyyttä.

2. Liittyvän valtion osalta yleissopimus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona liittymiskirja on talletettu Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

Article 18

Signature and entry into force

1. This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe and non-member States which have participated in its elaboration. It is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

2. This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which three member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraph 1.

3. In respect of any signatory State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 19

Accession by non-member States

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe, after consulting the Contracting States, may invite any State not a member of the Council and not mentioned in Article 18.1 to accede to this Convention, by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee.

2. In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

20 artikla

Alueellinen soveltaminen

1. Valtio voi allekirjoittaessaan yleissopimuksen taikka tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa ilmoittaa, millä alueella tai alueilla tätä yleissopimusta sovelletaan.

2. Valtio voi milloin tahansa myöhemmin Euroopan neuvoston pääsihteerille osoittamassaan selityksessä laajentaa tämän yleissopimuksen soveltamista muuhun selityksessä mainittuun alueeseen. Tällaisen alueen osalta yleissopimus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kolmen kuukauden ajanjakson kuluessa siitä päivästä, jona pääsihteeri on vastaanottanut selityksen.

3. Edellä olevien kappaleiden mukaan annettu selitys voidaan siinä mainitun alueen osalta peruuttaa pääsihteerille osoitetulla ilmoituksella. Peruutus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona pääsihteeri on vastaanottanut ilmoituksen.

21 artikla

Ajallinen soveltaminen

Tätä yleissopimusta sovelletaan sekä ennen sen voimaantuloa että voimaantulon jälkeen määrättyihin seuraamuksiin.

22 artikla

Subde muihin yleissopimuksiin ja sopimuksiin

1. Tämän yleissopimus ei vaikuta niihin luovuttamissopimuksista ja muista kansainvälistä rikosoikeudellista yhteistyötä koskevista sopimuksista johtuviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin, joiden mukaan säilöön otettuja saadaan siirtää kuulemista tai todistanlausuntoja varten.

2. Jos kaksi tai useampi sopimuspuoli on jo keskenään tehnyt tuomitujen siirtämistä koskevan sopimuksen tai muulla tavalla järjestänyt suhteensa tällä alalla tai myöhemmin niin tekevät, ne voivat tämän yleissopimuksen sijasta soveltaa tekemäänsä sopimusta tai järjestelyä.

3. Tämä sopimus ei vaikuta siihen oikeuteen, joka sopimusvaltiolla rikosoikeudellisten tuo-

Article 20

Territorial application

1. Any State may at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any State may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 21

Temporal application

This Convention shall be applicable to the enforcement of sentences imposed either before or after its entry into force.

Article 22

Relationship to other Conventions and Agreements

1. This Convention does not affect the rights and undertakings derived from extradition treaties and other treaties on international co-operation in criminal matters providing for the transfer of detained persons for purposes of confrontation or testimony.

2. If two or more Parties have already concluded an agreement or treaty on the transfer of sentenced persons or otherwise have established their relations in this matter, or should they in future do so, they shall be entitled to apply that agreement or treaty or to regulate those relations accordingly, in lieu of the present Convention.

3. The present Convention does not affect the right of States party to the European Convention

mioiden kansainvälistä pätevyyttä koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen mukaan on tehdä kahden- tai monenkeskisiä sopimuksia mainitun yleissopimuksen täydentämiseksi tai siihen sisältyvien periaatteiden soveltamisen helpottamiseksi.

4. Jos siirtämispyyntöön soveltuu sekä tämä että rikosoikeudellisten tuomioiden kansainvälistä pätevyyttä koskeva eurooppalainen yleissopimus tai jokin muu tuomittujen siirtämistä koskeva sopimus, siirtämistä pyytävän valtion on pyynnön esittäessään ilmoitettava, mihin sopimukseen tai muuhun asiakirjaan pyyntö perustuu.

23 artikla

Sovinnollinen ratkaisu

Euroopan neuvoston rikosasiain komitealle on ilmoitettava tämän yleissopimuksen soveltamisesta, ja se ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin yleissopimusta sovellettaessa mahdollisesti syntyvien vaikeuksien sovinnollisen ratkaisemisen helpottamiseksi.

24 artikla

Irtisanominen

1. Sopimuspuoli voi milloin tahansa irtisanoa tämän yleissopimuksen Euroopan neuvoston pääsihteerille osoittamallaan ilmoituksella.

2. Irtisanominen tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona pääsihtööri on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen.

3. Tätä yleissopimusta sovelletaan kuitenkin edelleen ennen irtisanomisen voimaantuloa siirrettyjä henkilöitä koskevien seuraamusten täytäntöönpanoon.

25 artikla

Ilmoitukset

Euroopan neuvoston pääsihtööri ilmoittaa Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, tämän yleissopimuksen laadintaan osallistuneille Euroopan neuvoston ulkopuolisille valtioille sekä kaikille tähän yleissopimukseen liittyneille valtioille:

on the International Validity of Criminal Judgments to conclude bilateral or multilateral agreements with one another on matters dealt with in that Convention in order to supplement its provisions or facilitate the application of the principles embodied in it.

4. If a request for transfer falls within the scope of both the present Convention and the European Convention on the International Validity of Criminal Judgments or another agreement or treaty on the transfer of sentenced persons, the requesting State shall, when making the request, indicate on the basis of which instrument it is made.

Article 23

Friendly settlement

The European Committee on Crime Problems of the Council of Europe shall be kept informed regarding the application of this Convention and shall do whatever is necessary to facilitate a friendly settlement of any difficulty which may arise out of its application.

Article 24

Denunciation

1. Any Party may at any time denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

3. The present Convention shall, however, continue to apply to the enforcement of sentences of persons who have been transferred in conformity with the provisions of the Convention before the date on which such a denunciation takes effect.

Article 25

Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention and any State which has acceded to this Convention of:

a. allekirjoittamisista;
b. ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjojen talletuksista;

c. tämän yleissopimuksen 18 artiklan 2 ja 3 kappaleen, 19 artiklan 2 kappaleen ja 20 artiklan 2 ja 3 kappaleen mukaisista voimaantulopäivistä; sekä

d. kaikista muista tätä yleissopimusta koskevista toimista, selityksistä ja ilmoituksista.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Strasbourgissa 21 päivänä maaliskuuta 1983 englannin ja ranskan kielellä, molempien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset, yhtenä kappaleena, joka talletetaan Euroopan neuvoston arkistoon. Euroopan neuvoston pääsihteeri lähettää oikeiksi todistetut kappaleet kaikille Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, tämän yleissopimuksen laadintaan osallistuneille Euroopan neuvoston ulkopuolisille valtioille sekä niille valtioille, jotka ovat saaneet kutsun liittyä tähän yleissopimukseen.

(Allekirjoitukset)

a. any signature;
b. the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;

c. any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 18.2 and 3, 19.2 and 20.2 and 3;

d. any other act, declaration, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, this 21st day of March 1983, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, and to any State invited to accede to it.

(Signatures)